

NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

THE OLDEST AND BIGGEST LITHUANIAN
NEWSPAPER IN CANADA.

LE PLUS GROS ET PLUS VIEUX JOURNAL
LITHUANIEN AU CANADA.

SENIAUSIAS TAUTINĖS DEMOKRATINĖS
MINTIES SAVAITRAŠTIS KANADOJE.

NR. 45 (1121) JUBILIEJINIAI - 50 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir sustiprintos kovos už Lietuvos laisvę - METAI * 1968 M. LAPKRIČIO - NOVEMBER 13 d. XXVI METAI * LITHUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P. Q.

SAVAITINĖ TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

RICHARD M. NIXON -
NAUJASIS JAV-Ų PRE-
ZIDENTAS

Kaip jau daugelio buvo spėliota ir pramatyta, naujuoju Jungtinių Amerikos prezidentu išrinktas Richard Nixon. Teisingai spėliojo viešosios opinijos biurai, kad rinkimai bus be galo sunkiai atspėjami. Taip ir atsitiko, nes R. Nixon laimėjo tiksliai po keliolikos valandų netikrumo. Ir Nixon, ir Humphrey surinko vienodą procentą balsų. Nulėmė didesnis skaičius rinkiminės kolegijos narių. Jų gavo Nixon 302, o Humphrey 191. Iš tiesų, galutiniai rezultatai dar nežinomi, kadangi nėra dar suskaičiuoti visi JAV teritorijoj negyvenančių piliečių balsai. Kiekvienu atveju, Nixon rinkimus neabejotinai laimėjo. Tokiu būdu, sekančių ketverių metų Amerikos politiką tvarkys respublikonas Nixon. Kartu su prezidentiniais rinkimais vyko ir dalies senato 34 iš šimto ir visų atstovų rūmų (435) narių rinkimai. Senate, pagal rinkimų duomenis, demokratai turės daugumą (58 prieš 42), o taip pat ir atstovų rūmuose (243 prieš 192). Taigi naujasis JAV prezidentas turės kitos partijos dominuojamą kongresą. Betgi žinant, kad daugumas pietinių demokratų yra konservatoriškai nusiteikę ir beveik visuomet balsuoja už respublikonų idėjas, galima tikėtis, jog Nixon ko gero galės prarasti didelę dalį savos programos.

Vienas dalykas yra tikras - Amerikos gyventojai pasuko griežtai į dešinę. Jiems nusibodo ir aukšti mokesčiai, ir nerimstą negrai, ir neišsprendtas

Vietnamo karas, ir taria mi taikos demonstrantai, įvairūs studentų pasipriešinimai, ir kriminalinio elemento slautėjimas Amerikos didmiesčiuose. Galų gale, JAV piliečiams nusibodo taip pat klausytis nuolatinį kalbų apie smunkantį Amerikos prestižą visame pasaulyje ir sunkiai įgyvendinamas socialines reformas, kurioms jokios realios formulės nerado demokratų valdžia. Visi sutinka, kad Nixono vyriausybė mažiau rūpinsis, taip vadinamos, naujosios bendruomenės kūrimu, o daugiau pačios Amerikos ekonominiais reikalais.

Patį statistika rodo, kad, pavyzdžiui, per pastaruosius metus, valdant respublikonams, JAV neturėjo nei vieno karo, kad biudžetą balansuojant demokratai turėjo 331 bilijoną deficitą, o respublikonai tik 20 bilijonų, kad respublikonai tiksliai vieną kartą savo valdymo metu pakėlė mokesčius, o demokratai net 14 kartų. Žinoma, galima tuojau pat pastebėti, kad demokratai įvedė žymiai daugiau reformų, negu respublikonai ir kad, bendrai imant, demokratai vidaus ir užsienio politikoj buvo kur kas energingesni ir sumanesni už respublikonus. Žurnalistų nuomone, nors jie beveik visi simpatizavo demokratams, ir pati rinkiminė organizacija ir Nixon kalbos buvo neabejotinai pranašesnės už Humphrey. Pastarasis, po skandalingai praėjusio demokratų suvažiavimo Čikagoje, buvo visų viešosios opinijos biurų paskelbtas tikru pralaimėtoju. Betgi prezidentui Johnsonui sustabdžius Šiaurės Vietna-

mo bombardavimą, Humphrey populiarumas pakilo. Daugelio stebėtojų nuomone, jeigu balsavimai būtų įvykę savaitę vėliau, Humphrey gal būtų ir laimėjęs. Tai, žinoma, tik spėliojimas. Faktas lieka faktas, kad amerikiečiai šį kartą pasirinko griežtesnį ir tikresnį žmogų, kuris, jų nuomone, sugebės Vakarų pasaulio ir pačios Amerikos likimą pasukti į saugesnį uostą.

Ar taip ir įvyks, parodys tik ateičiai.

Labai galimas dalykas, kad JAV politika nepasikeis. Galų gale, kiekvienas, JAV prezidentas pirmiausia galvoja apie pačios Amerikos ateitį ir saugumą. Taip pat kiekvienam Amerikos prezidentui rūpėjo rasinių nesantaikų, socialinės nelygybės, bedarbės ir kitų panašių klausimų išsprendimas. Joks JAV prezidentas nėra šių sričių pamiršęs. Ar Nixon galės visas jas išspręsti, arba bent jų daliai surasti pakenčiamus sprendimus niekas nežino. Abejojame ir mes, o tačiau nuoširdžiai to linkime.

JAV viceprezidentu tapęs
Spiro M. Agnew.

VIETNAMAS-PAGRINDINIS RŪPESTIS

Nesėkmingai vykstantys pasitarimai Paryžiuje nerodo jokių praeidrių. Pietų Vietnamo vyriausybės atsisakymas tartis su komunistinių partizanų agentų atstovais, kurie turėtų daly-

Šiaurės Vietnamo delegacijos
pirmininkas Xuan Thuy.

vauti pasitarimuose šalia Šiaurės Vietnamo delegacijos, jų nenoras, iš viso, kalbėtis su brutaliais teroristais, pasitarimus Paryžiuje paraližavo. Pietų Vietnamas sutinka kalbėtis su Šiaurės Vietnamu, bet nemano atsiskirti nei pėdos savo teritorijos. Gi JAV norėtų tartis tiksliai apie karines paliaubas, kaip tai atsitiko savo laiku Korėjoje. Pietų Vietnamas, tuoj po rinkimų, net pakvietė Nixoną apsilankyti Saigone, kad naujasis prezidentas galėtų artimiaus susipažinti su esama padėtimi. Nixonas atsisakė vykti. Atrodo, kad naujai išrinktasis prezidentas norėtų palikti pačiam Johnsonui tvarkyti šituos be galo suraizgytus siūlus. Apie taiką kalbėjo visi prezidentiniai kandidatai, o kaip tai jie išspręs jau kitas klausimas. Tarp kitko, kalbėjo apie taiką ir Wallace, surinkęs tik 9 milijonus balsų. (Nixon ir Humphrey surinko po 29 mil.).

Pietų Vietnamo prezidentas Thieu.

BLANKIOS REVOLIUCINĖS METINĖS

Jau senai Maskva nematė tokių blankių revoliucinių metinių. 51-sios praėjo be įprastos pompos ne tik dėl to, kad daugumas Vakarų diplomatų jas boikotavo, bet ir todėl, kad pati Maskva jautėsi ne savo kailyje. Vakarų valstybės boikotavo šias iškilmes, norėdamos priminti sovietams Čekoslovakijos išprievartavimą, o pati Maskva, atrodo, nenorėjo dar labiau išpopuliarinti savo "brolišky žygdarbių". Todėl maršalas Grečko, gilynios ministeris, pasakė tiksliai trijų minučių prkalbą, kurioje neišdriso paminėti vardu nei JAV, nei Vietnamo, nei kitų panašių įprastų formuliu. Net ir pagarsėjusiuose ta proga rengiamuose Sovietų ambasadų baluose nedalyvavo nei vienas žymesnis Vakarų diplomatas. Taip ir liko kalnai nesuvalgytų kaviarų bei šimtai neišgertų tostų už pasaulinę "taiką".

Cekoslovakai sveddami liberalizacijos svente demonstratyviai barskino įvairiais daiktais ir nuo kojų batus į užleistus langus viesose judėjimo vietose.

ČEKOSLOVAKAI NEPASIDUODA

Niekas nebūtų tikėjęs, kad čekai ir slovakai pirmieji taip nepaprastai nukentėjo nuo nacional-socialistinės Vokietijos prievartavimų. Dalinai ir todėl, kad būdami patys kultūringiausi slaviai, jie sąmoningai vengė bet kokių išsišokimų, kurie galėtų pakenkti jų buičiai, jų valstybei. O tačiau šiandien reikia pripažinti, kad kaip tik čekoslovakai labiausiai priešinosi Sovietų imperijos tikslams. Šaunaus kareivio švelko dvasia, pasirodo, tebegyvena šitoj savotiškoj tautoj. Nors ir prieš 25 metus dažnas mūsų nebūtų galėjęs to pramatyti.

Prahos gatvėse, Bratislavos gatvėse, prieš kelias dienas, įvykusios tūkstantinių minių demonstracijos paliko sudegintas sovietų vėliavas ant grindinio. Taip buvo paminėtos 51-sios bolševikų revoliucijos metinės!

IR JUGOSLAVIJA NEMANO NUSILENKTI MASKVAI

Tito, pirmasis komunistinės sistemos sukilėlis prieš Kremlių, stebėdamas čekoslovakų likimą, yra susirūpinęs galima "broliška" sovietine intervencija. Toji intervencija būtų, be abejo, atlikta ginklais. Todėl senas ir patyręs partizanas Tito kasdien siunčia ginklus ir karinius dalinius į kalnuotąsias Jugoslavijos provincijas, kad jos tenai, galimo užpuolimo atveju, netiktai išliktų, bet ir pulėtų agresorius. Kaip žinia, Hitlerio daliniai per visą Jugoslavijos okupaciją nesugebėjo sunaikinti jugoslavų partizanų-karaliaus ir Tito šalininkų. Ir pati Kremliaus vadovybė

KAS NAUJA KANADOJE

Premjeras P. E. Trudeau padarė keletą įdomių pareiškimų. Otavoje jis prasiarė, kad bus pakeistas pilietybės įstatymas Kanadoj gimusių ir Kanadon imigravusių piliečių teisėms suvienodinti. Pagrindinis skirtumas daugiausia lietė kriminalinius nusikaltimus. Kanadoj gimęs pilietis už juos atsidurdavo kalėjime, o imigrantas praradavo pilietybę ir būdavo deportuojamas į gimtąjį kraštą. Antrasis nenuoseklumas lietė imigrantus iš Britų Bendruomenės kraštų. Kanados pilietybė jiems būdavo suteikiama po vienerių metų, kai tuo tarpu visi kiti imigrantai jos turėdavo laukti penkerius metus. Halifakse liberalams pasakytoje kalboje P. E. Trudeau prisipažino, kad ministerių kabinetas svarstė pajamų mokesčių turtingiesiems sumažinimo klausimą, kurį buvo rekomendavusi Carterio komisija. Dabartinė tokių mokesčių galutinė riba yra 80% visu pajamų. Carterio komisija mokesčius siūlė sumažinti iki 50%.

Min. pirm. P. E. Trudeau, po nelengvų problemų nuosprendžių.

žino, kad Jugoslavija nebus minkštas riešutas. O Vakarai šį kartą visai nedviprasmiškai, jau siūlo Jugoslavijai ginklų, kad ši galėtų, galimo užpuolimo atveju, efektingai pasipriešinti.

• Ryšium su pasikėsiniu prieš R. Nixoną, būsimą JAV prezidentą gyvybe, suimti trys Jemeno kilmės arabai: tėvas ir du sūnūs.

• Lapkričio 9 d. buvo paleisti du šūviai į Pakistan prezidentą Ayub Khan.

• Lapkričio 9 d. beveik trečdalis vakarinės JAV sritys pajuto lengvą žemės drebėjimą. Jis buvo jaučiamas ir pietiniame Ontario.

Jugoslavijos prez. Tito, vieno parodo priėmimo metu.

Kanada ir Prancūzija, nepaisydamos dėl Kvebeko kylančių nesutarimų, pasirašė sutartį penkeriems metams keistis atominių reaktorių gamyboje įgyta patirtimi. Kadangi šioje srityje Kanada yra gerokai pralenkusi Prancūziją, prezidento De Gaulle vyriausybė sutiko sumokėti Kanadai \$700.000 ir investuoti kapitalą į šios pramonės įmones Kanadoje. Kanadiečiai pagrindinį vaidmenį skiria sunkiojo vandens atominiams reaktoriams, kuriems pasaulinėje rinkoje tenka varžytis su amerikiečių lengvojo vandens atominių reaktorių. Tikimasi, jog ši sutartis ir Prancūzijos investuotas kapitalas Kanadai atidarys platesnę tarptautinę rinką.

KANADIEČIUI GERBŪVIO UŽTIKRINIMAI

Rašo F. Hayes (Canadian Scene) - Kanados gyvenime yra sukurta saugumas, kuris turi begalinės svarbos jums ir jūsų šeimai. Tai yra Kanados pasitarinimų dalis savo žmonėms, ir jis yra prateistas daugeliu būdų paliečiant jūsų namus, darbą, kada mes keliaujame, ar kada vadovaujam būnui. Nors mes apie valdžios politinę veiklą girdime daugiausiai, ji kasdieniniame šeimoms gyvenime yra mažiau reikšminga, negu šimtai tarnybų, kurios ty-

Nukelta i 8 psl.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE
INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Redaktorius Jonas Kardelis
Administratorius Pranas Paukštaitis.
Tel. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal - Quebec - Canada.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$6.00 Canada\$6.00
Amerika ir P. Amerika. \$6.50 America & S. America. \$6.50
Visur kitur\$7.00 Other Countries\$7.00
Atskiras numeris\$0.15 Single copy\$0.15

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

DIDELI DARBAI TEBELAUKIA

Artėjame į Laisvės Kovos Metų pabaigą. Greit pradėsime antrąjį pusšimtį nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Neeilinė sukaktis atžymėta svarbiais darbais ir įvykiais: suauktas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, surengta tautinių šokių šventė Čikagoje, išleistas veikalas Lithuanians in Canada, baigta leisti Lietuvių Enciklopediją, "Gyvataras" dalyvavo tautinių šokių festivalyje Prancūzijoje. Be to, atlikta ir daug kitų kultūrinio-politinio pobūdžio darbų. Tai padaryta be didelių finansinių išteklių, o daugiau lietuviško ryžto ir sumanumo dėka.

Lietuvos Valstybės Atstatymo Penkiasdešimtmečio Jungtinis Finansų Komitetas Kanadoje iki šiol gavo \$ 9,516,95 aukų. Nors gražios talkos sulaukta kone iš kiekvieno lietuviškojo gyvenimo kampo, tačiau dar nemažai trūksta iki numatytosios \$15,000 sumos. Reikalinga sukrusti ir tikslą atsiekti.

Todėl Jungtinis Finansų Komitetas papildomai kreipiasi ir prašo TF atstovybės, įgaliotinių, KLB apylinkių valdybų ir visus Kanados lietuvius rinkti aukas ir aukoti. Lietuvio vardas ir garbė mus įpareigoja remti Lietuvos laisvinimo kovą ir lietuviybės išlaikymo darbą.

A. a. Jonas Burčikas mirė spalio mėn. 13 d. ir 16 d. palaidotas Montrealyje priemiesčio, kur velionis su šeima gyveno, Ville Jacques Cartier šv. Jurgio kapinėse.

Velionis virš 6 metų išdirbo požeminėje Belgijos anglių kasyklose - Liege - Tilleur, daugiausiai gręsdamas ir sprogdindamas tuneliams akmenis, nuo ko gavo angliakasių plaučių džiovą. 1954 m. velionis su šeima iš Belgijos peršikėlė į 10 metų išdirbo Weston kasykloje, paskutiniuosius 3 metus nieko fizinio nebe galėjo ir sunkiai į lauką beišeidavo.

Kanados lietuviai šiais Laisvės Kovos metais buvo ypatingai pagerbti, kai lietuviškasis "Gyvataras" buvo pakviestas atstovauti Kanadą tautinių šokių festivalyje Prancūzijoje. Dar daugiau. Kelionė buvo net vyriausybės ne finansuota.

Šis svarbus įvykis mus ne tik džiugina, bet ir įpareigoja.

Parodykime rusų pavergtai Lietuvai, laisvajai Kanadai, visam pasauliui ir sau, kad dvasinę kultūrą branginame ir daugiau vertiname, negu medžiaginę. Atlikime lietuvišką pareigą, suaukokime likusius \$ 6,000.

Auką siųsti JFK izd. VI. Kazlauskui, 20 Brunell Ave., Toronto 9, Ontario.

Aukos reikalingos KLB rengiamam lietuvių skyriui federaciniame muziejuje Otavoje, rėmimui lietuviškojo jaunimo švietimo, platinimui veikalo Lithuanians in Canada kanadiškosios šviesuomenės tarpe ir eilei kitų projektų.

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būti!

Lietuvos Valstybės Atstatymo Penkiasdešimtmečio Jungtinis Finansų Komitetas Kanadoje.

ma iš Belgijos peršikėlė iš Belgijos Kanadon ir 10 metų išdirbo Weston kasykloje, paskutiniuosius 3 metus nieko fizinio nebe galėjo ir sunkiai į lauką beišeidavo.

Velionis augo Rygos lietuvių šeimoje. Mėgo rašinėti į laikraščius. Gyvendamas Rygoje parašė kelias scenos vaidelius. Dabar sirgdamas parašė ir išleido 80 psl. knygutę "Apokalipsė", kuri už \$ 2.50 gaunama NL ir kitur. Rankraščiuose liko: Prieštaravimų tarpukliuose mokslo ir proto išniekinimas, Patmos salos mįslė - apokalipsė realybės šviesoje. Ir pasirodė danguje ženklas religija pasaulio audros. Gyvenimo pilkuma šypso - 3-jų veiksmų komedija ir Juodojo aukso miestas - romanas iš Belgijos peršikėlė į 10 metų išdirbo Weston kasykloje, paskutiniuosius 3 metus nieko fizinio nebe galėjo ir sunkiai į lauką beišeidavo.

ISTEIGĖ FONDA SIMONAIČIUI

Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Centro Valdyba Montrealyje, Erdmonas Simonaitis 80 m. amžiaus sukakties proga, jo gyvenamajai būklei pagerinti, š.m. spalio 25 d. įsteigė Fondą. Fondo vykdymui išsiuntinėjo, atsišaukdamą į lietuvių visuomenę, kurio nuorašą talpiname.

MIELAS TAUTIETI,

1967 m. gruodžio mėn. 18 d. Vokietijos Federalinės Valdžios teismų įstaiga galutinai atmetė M LT pirmininko Erdmonas Simonaitis bylą kacetinių pensijos gavimo reikalu už prarastą sveikatingumą ir darbingumą kankinant jį ketverius metus Mauthauseno ir Dachau kacetuose. Byla atmesta dėl to, kad E. Simonaitis kovojęs prieš nacius ir policiją jį turėjusi "saugumo sumetimais" (aus sicherheitspolizeilichen Erwaegungen) suimti.

"Nepr. Lietuvos" redaktorius J. Kardelis kartą E. Simonaitį teisingai apibūdino kaip žmogų, kuris lietuvių tautai ir Lietuvai atidavė visas savo jėgas, kuris paaugojo visas galimybes gerai gyventi ir kuris, betrokšdamas visų mūsų tautos genčių sujungimo, net buvo atsidūręs ant mirties slenkščio. Tačiau iš savo tautos ir dabartinės Lietuvos už tai negali gauti nei duonos kąsnio.

1968 m. spalio mėn. 30 d. Erdmonas Simonaitis švenčia savo 80 metų gimimo sukaktį. Ta proga Kanados Maž. Lietuvos Bičiulių D-jų Centro Valdyba, įsteigė fondą jo sunkiai materialinei padėčiai palengvinti. Todėl šiuo laišku kviečiame visame

Erdmonas Simonaitis,

pasaulyje gyvenančius tautiečius, pasinaudojant vieną iš sekančių aukojimo būdų, prie šio fondo prisidėti.

a) Metinė 25.00 dol. au-
ka (vienu kartu sumokama

b) Metinė 24.00 dol. au-
ka (mokama po 2.00 dol. į mėnesį)

c) Vienkartinė auka E. Simonaitis 80 metų gimimo sukaktuvių proga.

Visas aukas ir pasiūlymus prašome siųsti šiuo antraštu: V. Peteraitis, 6597-19th Ave. Rsm. Montreal 36, P. Q. Canada.

Tikėdamies susilaukti Jūsų malonaus pritarimo ir paramos šiam svarbiam reikalui, pasilieka-

me su aukšta pagarba
Kanados Maž. Lietuvos Bičiulių Draugijų Centro Valdyba.

Spaudos apžvalga

KOMIŠKA SUKAKTIS

Spalio 3 d. valdančioji kalsė Lietuvoje surengė dar vieną jubiliejų. "Lietuvos komunistų partijai 50 metų", skelbė raudonomis raidėmis Tiesa, o Sovietų Sąjunga Litva rusiškai antrino, tvirtindama, kad Lietuva jau pusę šimtmečio esanti po Lietuvos komunistų partijos vėliava.

Sukakties esmė buvo stengtis tą dieną aiškinti ilgokuose straipsniuose

gijos lietuvių angliakasių gyvenimo.

Liko žmona Marija, dukrelės - Verutė, jau diplomuota gailėstinga seselė, Kristina ir sūnus Vincas - mokiniai.

Pranešimas

ČIKAGOS APYLINKĖJE įvairioms lietuvių katalikų grupėms prašant Kardinalą Cody kapinių pavadinime gražinti žodį "Lietuvių". Jo Eminencija patenkino šį reikalavimą išryškėjus, kad tai yra daugumos troškimas ir nėra konflikte su esminiais krikščionių mirumais. Krikščionių mirumų laidojimo principais ir poilsio vietovių priežiūra. Kadangi šios kapinės turi ilgą ir garbingą tradiciją Čikagos apylinkėse lietuvių bendruomenėje tai dera, kad ši tradicija būtų formaliai pripažinta. Jo Eminencija pavedė kapinių vadovybei šį pavadinimo pakeitimą įgyvendinti.

se ir kitą dieną išspausdintoj dar ilgesnė A. Sniečkaus kalbą, kurią jis spalio 3 d. buvo pasakęs Vilniaus Filharmonijos salėje, iškilmingame sukaktuviniame vietinės valdančiosios klasės susirinkime. Bet tik tie, kas prisivertė atidžiau perskaityti tuos straipsnius ir kalbą, galėjo pastebėti, kad ši sukaktis surengta ne laiku ir apibūdinta klaidingai. Ne laiku todėl, kad pagal "metrikas" Lietuvos komunistų partija buvo pagimdyta ne prieš 50, o prieš 48 metus, ir pusės šimtmečio neišgyvenusi, prieš 28 metus jau buvo numarinta. Tie faktai, nors ir prabėgomis, buvo paminėti sukaktuviniuose straipsniuose ir Sniečkaus kalboje.

Sukaktį švęsti buvo sugalvota tuo pagrindu, kad 1918 metų spalio 1-3 dienomis nuošaliame Vilniaus skersgatvyje esan-

KANADOS RAJONO
VYR. SKAUČIŲ IR
VYČIŲ SUVAŽIA-
VIMO, KURIS ĮVY-
KO TORONTE 1968
METAIS SPALIO
26 DIENĄ.

Dalyvavo virš 100 sesių
ir brolių --
lietuvių kanadiečių.

Nuotraukos S. Dabkaus.

čio nuošalaus medinio namo pastoginiame kambaryje įvyko, kaip dabar sako, "pirmasis Lietuvos komunistų partijos suvažiavimas". Taigi čia, Vilniuje, prasidėjęs tą dieną organizuotas Lietuvos komunistų partijos veikimas. (Dabar tame name įrengė partijos istorijos muziejų, kurio atidarymas buvo "jubiliejaus" iškilmių dalis).

Bet Tiesa sukaktuviniame straipsnyje bent skliaustuose prasiitarė kiek tiesos apie tą suvažiavimą. Būtent, kad tai buvo ne Lietuvos komunistų partija, o "Lietuvos ir Vakarų Baltarusijos Komunistų Partija". Ir pridėjo dar paties Kapsuko, to suvažiavimo organizatoriaus, pasisakymą apie patį suvažiavimą. Esą, "jis aiškiai atsisotijo Rusijos proletariato ir Tarybų valdžios pusę".

Dar daugiau apie tai pasakė Sniečkus. Anot jo, 1918 metų pavasarį ir vėliau "Grižtantieji iš Rusijos į gimtąjį kraštą lietuviai bolševikai čia rado ištroškusias socialinės ir nacionalinės laisvės darbo žmonių mases". Tačiau socialinę ir nacionalinę (tautinę) laisvę jie suprato saviškai: vietoj laisvės jie ėmė siūlyti bolševizmą. "Šiomis sąlygomis", sako Sniečkus, "1918 m. pavasarį prasidėjo komunistų partijos įkūrimo darbas Lietuvoje. Jam idėjiškai vadovavo lenininis Rusijos Komunistų partijos Cen-

tro Komitetas per Lietuvos sekcijų Centro Biurą, kurio priešakyje buvo Vincas Kapsukas ir Zigmas Angarietis". 1918 metų spalio 1-3 dienomis Vilniuje nelegaliai įvykęs komunistinių organizacijų suvažiavimas suvienijo jas į marksistinio-leninistinio tipo komunistų partiją. Jos kūrėjų tarne buvo V. Mickevičius, Kapsukas, P. Eidukevičius, K. Kernovičius, K. Požėla, I. Gaška ir visa eilė kitų ištikimų liaudies sūnų".

Ta "visa eilė" nebuvo didelė, jei sutilpo medinio Nukelta į 3 psl.

A. A. JUOZUI SVARINSKUI mirus,
mielą Oną, Algirdą, Nijolę, visus gimines ir artimuosius
šioje skausmo valandoje užjaučiame ir kartu liūdime

Juzė Jaugelienė,
Štasio Jaugelio ir
Sablauskų šeimos.

JUOZO LUKOŠIŪNO tėveliui mirus
Lietuvoje, jam ir jo šeimai reiškiamo nuoširdžių
užuojautą

Leono ir Olgos Gureckų
šeima.

MARIJOS LEKNICKIENES broliui
kun. JONUI ANDRIEJAUSKUI Lietuvoje
mirus, jai ir jos šeimai nuoširdi užuojauta

Klemas Kiaušas.

PRANEŠIMAS

PRANEŠAME, VISIEMS PAŽISTAMIEMS, KAD
LIETUVOJE MIRĖ MANO BROLIS IR ŠVOGERIS
KUNIGAS JONAS ANDRIEJAUSKAS.

Mirė spalio mėn. 7 d.

Marija ir Jonas Leknickai.

MARIJOS LEKNICKIENES broliui
kun. Jonui Andriejauskui mirus
Lietuvoje, jai ir jos šeimai gili užuojauta

NL red. ir Adm.

ATKELTA iš 2 psl. ---

SPAUDOS APŽVALGA...

namo "mansardoj", ir, kaip liudija Sniečkus, jie veikė ne savarankiškai, nei ne Lietuvos darbo žmonių įgaliojimu ar vardu, o pagal Rusijos komunistų partijos Centro Komiteto instrukcijas, perduodamas per to komiteto į Vilnių atsiųstus agentus: Kapsuką, Angarietį ir kitus. Kaip iš tų pareiškimų aišku, jie tada Vilniuje pagimdė "nelegalų kūdikį", kurį pavadino "Lietuvos - Vakarų Biełorusijos Komunistų Partija (b)".

Šios partijos vaidmuo Lietuvoje buvo numatytas panašus į vaidmenį, kokį po poros metų Vilniuje atliko generolas Želigowsky: tasai "išgelbėjo" Vilnių Pilsudskui-Lenkijai, o Vilniaus palėpė pagimdė partiją, atsivėrusi bolševikų armijos pulkus, kėsinosi "išgelbėti" visą Lietuvą Leninui-Rusijai. Tik kai tas "gelbėjimas" nepavyko, tada, 1920 metų rudenį, kažkur Rusijoje, buvo neva įkurta "Lietuvos Komunistų Partija (bolševikų)". Ji vargais negalais veikė Rusijoje, iš dalies Lietuvos pogrindžiuose, ir, vos sulaukusi 20 metų amžiaus, 1940 metų spalio 8 dieną buvo iš esmės numarinta, tai yra, įjungta į rusų komunistų partiją. Vėl tariant Sniečkaus "sukaktuvinės" kalbos žodžiais: "Nuo to laiko Lietuvos Komunistų partija yra vienas iš Tarybų Sąjungos Komunistų partijos būrių, kuris veikia TSKP Centro Komiteto vadovaujamas..." (Elta)

Jau antri metai, kaip Lenino jubiliejaus šaukiant Lietuvą tenka at-

likti visa eilė Lietuvai ko mažiausiai reikalingų darbų. Kraštotyrininkai ir moksleiviai įkinkyti suieškoti ko daugiau įvairiausių Lenino "pėdsakų" Lietuvoje, dailininkai piešia kuo nors su Leninu susijusius paveikslus, skulptoriai lipdo Lenino skulptoriais projektuoja Lenino paminklus (didžiausias iš jų rengiamas Kaunui-buv. Vieniybės, dabar vad. Janonio aikštė), Vilniaus radijas vien šiemet Lenino temai skyrė ištisą šimtą paskaitų, ir taip toliau. Dar daugiau tokių darbų numatė ar anksčiau numatytų minėto specialiojo partijos komiteto susirinkime. Pavyzdžiui:

- Mokslų Akademijos Istorijos Institutas numato ateinančiais metais drauge su Latvijos ir Estijos mokslų akademijų institutais organizuoti Vilniuje mokslinę sesiją tarybinio Pabaltijo istoriografijos klausimais.
- Ekonomikos institutas rengia paskaitų ciklą apie Lenino ekonominę teoriją ir jos propagandą bei įgyvendinimą Lietuvoje.
- Lietuvių kalbos ir literatūros institutas parengs ir išleis veikalą "Leninas tarybinėje lietuvių literatūroje", o su Latvijos ir Estijos tokiomis institutais suorganizuos Vilniuje mokslinę konferenciją, skirtą socialistinio realizmo problemom Pabaltijy aptarti...
- Akademijos visuomenės mokslų skyrius surengs mokslinę konferenciją leninizmo klausimams nagrinėti, kurioje bus jungtinė jubiliejinė sesija tema "Leninizmo idėjų

triumfas Lietuvoje". - Centrinis jubiliejinį metų kultūros renginys bus respublikinė dainų šventė, savo turiniu ir forma atitinkanti Lenino gimimo šimtmečio dvasią...

Iš gamybininkų stengiamasi ta proga išspausinti apčiuopiamesnių dalykų. Tipiškas Užpalių kolchozo "pasiryžimas", pasakytas kolchozo komunistų sekretorės lūpomis: "Dabar kolūkių komunistai, visi žemdirbiai ruošiasi garbingai sutikti V. Lenino 100-tąsias metines. Jie pasirūpė iki jubiliejaus žymiai viršyti pieno ir mėsos gamybos penkmečio užduotis, išauginti po 23 centnerius grūdų iš hektaro". (Dvigubus, t. y. šimtakilograminius centnerius).

Klaipėdos rajkomo sekretorius raportavo, kad to miesto įmonių racionalizatoriai ir išradėjai vien per pirmąjį šių metų pusmetį jau įnešę daugiau kaip milijoną rublių į Lenino "jubiliejinį fondą" (t. y. Kremliaus išdui su-taupę). O "Baltijos" laivų statykloje Klaipėdoje "lenkinytaujama už teisę nuvykti į Leningradą aplankyti lenininių vietų"...

Prasidėjęs jau 1966 metais šis Rusijos bolševikų jubiliejų sezonas truks mažiausia iki 1971 metų. Jau dabar Lietuvos jam prigyja "jubiliejinį rykščių penkmečio" vardas. (Elta)

Nepasitenkinęs rugpjūčio 3-sios dienos (Lietuvos įjungimo į rusų bolševikų valstybę dienos) išgyrimu Tiesos vedamajame straipsnyje, redaktorius G. Zimanas ryžosi ir dar nuo savęs pridėti virtinę įtikinėjimų, kokia ta diena buvusi puiki ir

laiminga. Palygino tą dieną net su Lietuvos 14 diena Prancūzijoje: "Šiandien liepos 14 yra šventė visiems prancūzams, bet buvo laikas, kada šią datą - monarchijos nuvertimo datą Prancūzijoje - pripažino ir vertino tikrai tautos dalis". Atėisias laikas, kad ir Lietuvoje visi panašiai įvertinsią rugpjūčio 3-čiąją...

Prancūzijoje liepos 14 dieną jau niekas neįrodo, kad tą dieną prasi-dėjo "kopimas į laimės kalną". Prancūzija nušlavė ne tik Bastiliją, bet ir Maratą, ir Robespjerą. Prancūzija ir monarchiją net du kartu buvo sugrąžinusi, bet teroro, panašaus, kokį "rugpjūčio 3" ir kitos panašios dienos Lietuvai atnešė, prancūzai nebeįsileido, neskaitydant neseniai užplūdusio svetimojo. Prancūzija ir dabar ką tik neseniai atstūmė nuo savęs komunistų kėslus. Lietuva tebe laukia galimybės ir progos nušluoti nuo savęs Zimaniui brangiųjų dienų atneštas "linksmybes".

Kadangi Zimanas ir kiti Lietuvos dar tebeįrodo, kad neva palaimingąją "rugpjūčio 3-sios" reikšmę, tai tas reiškia, kad ne tik, anot jo, "už mūsų šalies ribų", bet ir pačioje Lietuvoje tebėra kitaip apietą dalyką manančių. G. Zimanas, pagaliau, pats pripažįsta, kad "draugystė" susiduria su priešybėmis, kad, esą, "priešai džiaugiasi, matydami tokias priešybes, bet jie nemato, kad partija neleidžia toms priešybėms keroti"...

Šiame prisipažinime yra tik vienas netikslumas. Kad komunistų partija veikia prievartos priemonėmis, tą visi mato. (Elta)

Pabaltiečių Filatelistų ir numizmatų klubo vadovybės su prov. min. Yaremko ir Liet. gen. konsulu dr. J. Žmuidzinu. Nuotraukos S. Dobkaus.

BALTEX PARODA - NEPASLEPIAMA TAUTŲ ISTORIJA

Lietuvių, latvių ir estų filatelistų ir numizmatų klubų paroda, 50 metų visų 3 nepriklausomybių paskelbimo sukaktuvėm atžymėti, Prisiškilimo parapijos parodų salėje vyko dvi dienas, šeštadienį ir sekmadienį, lapkričio 2 ir 3 dienomis.

LIETUVIŲ SKYRIUJE parodoje dalyvavo su pašto ženklų rinkiniais: K. Matuzas, Richmond Hill, N. Y. Idomiausias pašto ženklas - I-mas Lietuvos ženklas su dr. J. Basanavičiaus parašu 27 d. vasario 1918 atviratė siųsta paštu.

Dariaus ir Girėno vežti vokai, kurie turėjo Lietuvos konsulato specialiai perspausdintus ženklus. Kai kurie vokai turėjo lakūnų parašus, vokai buvo išgelbėti iš sudūžusio lėktuvo. Lietuvos paštai ir jų antspaudos nuo pat Lietuvos atsikūrimo.

Filateliniai įvairumai, pašto ženklų kūrėjų parašai, šikcai, projektai. Lietuvos orų pašto ženklai. Apdovanotas II - ru pryžu junior. J. Mulevich - New York. Baltijos valstybių laišškai

Ignas Sakalas - Chicago, įvairūs Lietuvos pašto ženklai, daugiausia perspausdinti su įvairiomis variacijomis.

Aleksandras Katche-Toronto - Pašto ženklai iš paskutiniųjų Lietuvos nepriklausomybės metų, Klaipėdos ir centro Lietuvos, bei Dariaus ir Girėno Atlanto skridimų įvykiui atžymėti.

J. Grigaliūnas-Clevelandas. Speciali Vilniaus krašto ženklų kolekcija, transatlantiniai skridimų Dariaus ir Girėno, Vaitkaus įvykiams atžymėti, oro pašto ženklai. Buvo išstatyta ir Lietuvos skeveldra, kuri atkreipė žiūrovų dėmesį.

A. Ruzgas-New York. Lietuva - Europos krepšinio čempionė, pašto ženklai tiems įvykiams atžymėti.

Kai kurie ženklai buvo ant vokų su specialia antspauda.

Balys Poška - Toronto. Lietuvos skautai, pašto ženklai organizacijos įvykiams atžymėti.

R. Lapas (jaunuolis) Melrose Park, Ill. Lietuvos orų pašto ženklai. Apdovanotas II - ru pryžu junior.

J. Mulevich - New York. Baltijos valstybių laišškai

- vokai, siųsti Zepelino (orlaivio) paštu į Pietų Ameriką.

Tokie laišškai - ženklai yra labai reti, tai rinkėjų yra gaudomi.

W. J. Nartokas iš Philadelphia išstatė pirmuosius Lietuvos pašto ženklus, Vilniuje išleistus 1918 m. Philadelphiaje parodoje SEPAD laimėjo aukso medalį. Pažymėtina, kad W. J. N. dalyvauja USA filatelistų spaudoje.

M. Vitalis ir S. Jagėla-Toronto. Lietuvos pašto ženklų rinkiniai.

Kun. B. Jurkšas-Toronto. Expo 67 pašto ženklai.

K. Kaminskas - Toronto - oro pašto ženklai.

A. Mikalauskas-Hamilton. Lichtenšteinas, religinės expresijos pašto ženklai.

IŠ ESTŲ

su pašto ženklais dalyvavo: Mrs. Leida Avandi, Villo Mandhere, Reet Untveil su medaliais ir Estijos pinigais: L. Avandi, A. Ekberg, E. Raid.

IŠ LATVIJŲ

su pašto ženklais: Janis Vaitkus, E. Alberings, R. Noritis, Ugis Zemelis ir Zanis Grundmanis su Latvijos medaliais ir ordinais.

Nukelta į 5 psl.

STASYS GERVLAS

11.

TRYŠ NUPLĖSTOS KAUKĖS

(N. Lietuvos slapstosios policijos detektyvo pergyvenimai Vilniuje ir Vilniaus krašte 1939 - 1944 metais).

1941 metų vasarai baigiantis Saulevič daugiausia slapstėsi Vilniuje, bet kartais dingdavo iš Vilniaus ir gerai buvo žinoma, kad jisai palaikydavo ryšius su besiorganizuojamom komunistų grupėm Lentupio ir Kiemeliškių apylinkėse. Ir nebuvo paslaptis, kad švenčionių apskrities ūkio priežiūros vokiečių Bečką nužudė komunistų teroristai, kurių tarpe galėjo būti ir Saulevič. Nacių SD-SS pareigūnai be nuodugnesnio aiškinimo įtarė lenkų teroristus, iššaudė vietinių gyventojų apie 400 lenkų ir lietuvių tautybių mišrių šeimų žmones.

Saulevič nužudęs lietuvių policininką vardu Antaną, visai dingo iš Vilniaus, bet nelaimingo policininko nužudymo aplinkybės buvo tyrinėjamos. Nužudytą policininko draugas buvo nurodęs dvi merginas, kurios buvo pažįstamos ir kartais užeidavo pas jas į butą, bet po policininko Antano nužudymo jau daugiau savo butuose negyveno. Tačiau jos buvo ieškomos ir vasario mėn. vienios dienos ryte buvo pastebėtos Vil-

niaus geležinkelio stotyje į Vokietiją išvažiuojančių žmonių grupėje su daiktais išvažiuoti į Vokietiją. Sulaikius šias merginas ir atvežus į įstaigą, buvo apklausiamos apie policininko Antano nužudymą. Pradžioje, kaip viena taip ir kita sakė, nieko nežinančios, tik girdėjusios iš kitų žmonių apie policininko nušovimą jo paties bute.

Jau iš ankščiau surinktų davinių ir merginų viena antrai prieštaraujančių parodymų, aiškėjo jų ryšis su teroristais. Po pakartotino apklausinėjimo, viena iš jų, pasakė, kad draugavusi su vienu iš policininkų, bet nužudymo vakare jinai tame bute nebuvusi, bet jai sakiusi draugė, kad Saulevič nušovęs Antaną, o ji išbėgusi laukan ir daugiau nesusitikusi nei su Saulevič nei su gyvu palikusiu policininku ir abi bijodamos bausmės norėjusios išvažiuoti darbam į Vokietiją.

Antroji mergina, neturėdama išeities išsisukinėjimams apie polic. Antaną nužudymą taip pat prisipažino iki smulkme-

ny. Įtariamoji buvusi lenkų rusų tautybių mišrios šeimos, apie 22 m. amžiaus, vidutinio ūgio, gražiai nuaugusi ir malonios išvaizdos.

Tamsu rudens vakare įtariamoji būdama pas savo mokyklos draugę Antakalnio priemiesčio viename name susipažinusi su teroristu Saulevič ir dar tą pat vakarą jisai ją palydėjęs iki Malūnų gt., kur įtariamoji ir gyvenusi tuo laiku. Nuo to laiko įtariamoji palaikiusi su Saulevič pažintį ir, prie progos išsikalbėjusi su juo, kad turinti gerų pažįstamų lietuvių jaunų vyrų jų tarpe ir policininkų. Saulevič pareiškęs norą taip pat susipažinti su lietuviams ir ypač su policininkais. Ši mergina pasakiusi, kad tokią tai dieną su savo drauge eis į svečius pas policininkus. Saulevič taip pat pasisiūlęs eiti susipažinti su jais ir sutartą dienos vakarą visi trys - nuėję į Pylimo gt. pas tuos du policininkus. Tačiau rado tik vieną policininką - antras buvo tarnyboje. Policininkas Antanas pavaišinęs "svečius" išgėrimais ir viena mergina, Antanina, patyrusi, kad nesant jai draugystės išėjusi, o antroji su Saulevič važiavo toliau. Pradžioje policininkas sėdėdamas šalia vienas antro ant sofos, apie ką tai kalbėjosi su Saulevičium, o mergina virė vandenį arbatai ir

padavinėjusi abiem sėdintiems vyrams. Vėliau polic. Antanas nuėjęs į kitą kambarį atnešti dar seltorio ir nugara stovėdamas į Saulevič, žiūrindamas į jo esamas bonkas, tuo laiku Saulevič išsitraukęs mažą revolverį šovęs į Antaną iš užpakalio į galvą. Šūvis buvo mirtinas.

Mergina išgąsčio pagauta, skubiai išbėgusi laukan, bet niekam nepranešusi apie žmogžudystę, parėjusi namo. Nors jau minėjau, bet dar pakartosiu - Saulevič nušovęs Antaną pavilkio į vidurį salono apklojo kilimėliu ir kitais rūbais, apipylęs žibalu - padegęs ir atidaręs krosnies dureles ir vieno lango mažą langelį, kad susidarytų geras traukinis oro ir greičiau išliptų iš gaisrų. Bet laiku buvo pastebėtas dūmų veržimasis ir gaisrą gesinant buvo rastas Antano lavonas. Merginų tolimesnis likimas man nežinomas.

Be kitų nusikaltimų aiškinimo, neužmiršau teirautis ir to žmogaus, kuris komunistams valdant Vilnių, betaisydamas nesugedusius telefono aparatus įdėdavo slapтус mikrofonus. Tai buvo idomus mūsų tarnybai žmogus, kurio ieškojau pas buvusius lenkų tautybės tarnautojus dirbusius telefonų bei telegrafų tarnyboje. Išsiaiškins kėlis asmenis, kurie galėjo būti

mikrofonų įstatymo specialistai, ir suradęs aplinkybes, aplankiau juos norėdamas atpažinti, nes vieną turėję progos gerai išsižiūrėti, kada man būnant įstaigoj jisai įtaisė mikrofoną. Taip aplankęs vieną po kito, atpažinau kalbamąjį asmenį. Šis žmogus apie 36 m. amžiaus vardu Aleks gyveno nuosavame mažame namelyje tolokai už Gedimino kalno miesto pakraštyje, vedęs gudų tautybės moterį ir turėjo nuo 2 iki 10 metų penketą ar šešetą vaikų, kurių išvaizda kaip iš rūbų taip ir išvaizdos atrodė pasibaisėtina. Iš jo šeimos narių bei kambaryų apstatymo matėsi, kad gyvena skurde - tiesiog pasigailėjimo vertam vaizde ir dar esąs be jokio darbo bei pajamų.

Susitikęs su šiuo mikrofonų įstatymo žinovu ir žiūrėdamas viens antram į akis, Aleksas jau tėsėsi nelabai maloniai ir nusiminio apgaubtas, nors aš su juo kalbėjau si ne savo tarnybos tarnautojo vardu. Jo žmona mandagumo dėliai pasiūlė arbatos, bet aš nepriėmęs vašinimo kalbėjau si ir Aleksas man pasakė, kad jisai mane kur tai matęs. Paraginęs jį pagalvoti, tuomet gal kas paaškęs įdomesnio - sakau jam. Aleksui neprisiiminus, aš jam priminiau ką jisai yra daręs su telefonais komunistų okupacijos pradžioje. Tą sa-

kydamas buvau pasiruošęs netikėtumui ir todėl akyliai stebėjau Alekso laikyseną. Jo veido spalva pasikeitė ir susijaudinęs paklausė mane ar aš jį suimsiu? Jam atsakiau - būk ramus, tave nieks kol kas nežino ir tavo galva iš vis mums nereikalinga, tuo labiau, kad turįs skaitlingą šeimą. Pasakiau jam - noriu tik daugiau sužinoti apie jo bendradarbiavimą su komunistiniais čekistais ir mikrofonų įstatymo vietas, asmenis, įstaigas ir, svarbiausia, kieno padėdymu tą daręs?

Užgirdusi Alekso žmona mūsų pasikalbėjimą, pradėjo verkti ir aiškinti, kad jos vyras turėjęs dirbti šeimos išlaikymui ir daręs kas jam buvo įsakyta. O vyresnieji vaikai pamatę verkiančią motiną taip pat pradėjo verkti. Tai buvo nemalonus ir pasigailėjimo vertas vaizdas, dėl ko turėjau įtikinančiai kalbėti, kad nieko neatsitiks ir, kad tėvas bus su visa šeima namuose. Visa šeima pasijuto linksmesnė ir vyresnės mergaitės ragino motiną aplankyti mus jau sekančią dieną. Taip užtrukus iki 10 val. vakaro, motina įsakiusi visiems vaikams eiti miegoti, kad vaikai negirdėtų mūsų pasikalbėjimo, pradėjome kalbėtis nuoširdžiai ir atvirai.

Aleksas atvirai pasakojo ką jis žinojo - kaip

buvo komunistų čekistų užverbuotas slapto mikrofonų įdėjimui ir kaip buvo priimtas į tarnybą telefonų mechaniku, kuriuo dirbęs Vilniuje iki komunistų okupacijos. Prie komunistų, Aleksas vėl grįžęs į savo darbą, kurioje jau radęs komunistų paskirtus naujus žmones, kurių vienas vadinamas kadru viršininku, buvusius tarnautojus bei darbininkus labai akyliai skriniojo. Šis kadru v - kas pasiūkęs į savo kabinetą Aleksą, pasakęs jam, kad jisai norįs duoti jam labai gerą, atsakomą ir slaptą darbą su geru atlyginiu. Bet įspėjęs, kad neturįs teisės niekam apie tai pasakyti, nes tai yra paslaptis ir už paslapties išdavimą jam grėsia mirtis. Pridurdamas, kad apie jų dviejų šį pasikalbėjimą taip pat niekas negali žinoti ir padavęs priesaikos lapą pasirašyti. Pasirašęs lapą, Aleksas paleistas eiti namo ir vakare jam buvo pasakyta atėiti Gedimino gt. į vieną butą, ten jie pasikalbėsia daugiau ir supažindysias su kitu, labai "geru" vyru su kuriuo Aleksas palaikysiąs nuolatinį ryšį ir darys ką anas įsakys, bet algą gausiąs iš telefonų stoties - taip kaip ir visi kiti tarnautojai ir darbininkai.

Daugiau bus.

KULTŪRINĖ KRONIKA

PROPERŠOS

Surinko TAURAS.

Gyveno kadaise Ontario provincijoje toks keistuo-
lis vargoninkas, kuris
vargonaudamas mišiom,
ims ir užgros kokią lie-
tuvišką melodiją; kartais
šiai valsiuką. Daug kas
kraipė galvas, kiti pikti-
davosi. . . O mums prisi-
minė jis išleistos Lietu-
voj St. Vainiūno koncerto
vargonam ir simfoniniam
orkestrui proga.

Ne kulto reikalui, sa-
vaimė aišku, kūrė komp.
Vainiūnas šį fa diez mi-
nor koncertą. Sunku būtų
įsivaizduoti, kaip jis nu-
teiktų tikinčiuosius pa-
maldų metu, nors (kas be
ko!) teko girdėti mišias
palydimas gitaros, džiazo
ir tam-tam bugneliais.
Bet vargonų garsai visa-
da išsiskiria tam tikrą dvi-
sinį stovį, vadinkim jį
rimtimi ar meditacija, o
jis, ačiū Dievui, nebūtinai
atsiranda vien dievnamyje.

Vainiūno koncertas ir
turi tą galią nukelti kla-
sytoją skaidraus dieno-
vidžio plotus. Jis suside-
da iš trijų dalių: allegro
moderato, andante ir
allegro non troppo. Šven-
tiškiausia, pakiliausia,
efektingiausia galbūt yra
trečioji dalis. Leitmotyvo
pagrinde yra žinomoji
džukų daina "Pasvartyk
antele". Įdomiai perkom-
ponuoti ir įpintinė šablon-
iškal, ne iliustratyviai ir
kiti liaudies dainų moty-
vai. Lietuviškos muzikos
mėgėjams šis dar 1949
metais sukurta kūrinys
bus mielas savo melodin-
gumu ir nuotaika.

Kitoj plokštelės pusėj
įrašytos chorinės lietu-
vių kompozitorių dainos,
išpildomos Valst. Lietu-

vos Radijo choro, vado-
vaujamo L. Abariaus.

Iki šiol lietuviškos
plokštelės pasirodydavo
skurdokam vnyiojamo po-
pieriaus vokely. Kaip pa-
stebėjo Lietuvoj kai kurie
žmonės laiškuose redak-
cijai, vien tik svaigalų ga-
myklos esą susirūpinu-
sios patrauklesnių paka-
vimu. Verta pažymėti, kad
minima plokštelė išleista
skoningam kartoniniam
aplanke, kurį puošia R.
Gibavičiaus medžio rai-
žinys "Vilnius". Išleido
"Melodija" (D 13835-6).

"Tu esi mano žemė"-
tokiu deklaratyviu, pasi-
tikėjimą savimi išduo-
dančiu pavadinimu yra
pavadintas naujas Dan-
guolės Sadūnaitės eilių
rinkinys, kurį išleido J.
Kapočius. (Spaudė Liet.
Enciklopedijos spaustu-
vė. 1968 m. Kaina nepažy-
mėta. 40 psl.).

Tai jau trečias poetės
bandymas atskleisti skai-
tytojui savo poetinį že-
myną. Pirmieji: "Vasaros
medžiai" (1961) ir "Kai tu
arti manęs" (1965).

D. Sadūnaitė yra atme-
tusi tradicinę eilėdarą ir
rašo laisvom eilėm, for-
ma reikalaujančia iš poe-
to ypatingo minties glaus-
tumo ir įvairių raiškū-
mo. Autorė yra sakiusi
sekanti anglų imazistų
pėdomis.

Tai miniatūrinė, tarpi,
mimozinė lyrika. Jos
įvairių rūšių primena
pirmosios žiemos pūgos
piršninį asfaltą, kai sniego
srujos tai užklūva trum-
palaike piramidėle už

grumsto, tai vėl nučiuožia
nuogu gruodu, be pėdsako.
Skaitytojas atspėja kai
kuriuos autorės vidinio
pasaulio bruožus - jos po-
linį ir pamaldumą, jos
imlumą gamtos grožiui,
gal susitaikymą su mo-
ters dalia santuokoj, bet,
daugumoj, atvejų, jos
įvairių ir simbolika
lieka skaitytojui, jei ne
spaltaženkliais, tai tuo
kažkuo, kas vadinama "fe-
minine mystique".

Kazikada pasibaigė Pa-
saulio Lietuvių Seimas
New Yorke, bet jo prisi-
minimai dar gyvi. Vieni
prisimena literatūros va-
karą ir koncertą, kiti
Keblio paskaitos mintis,
treti-Statlerio viešbučio
kūtvėlas ir kišenvagius.
Tiesa, mažai kas skundė-
si apmulkintas skaidrių
parodoj, bet dabar ir šis
ilenkimas ištiesintas. Štai
kaip ji aprašoma š. m.
rugsėjo mėn. "Aidų" 7-tam
numeryje:

"Meno kūrinių skaidrė-
se paroda" nėra jokia pa-
roda. Dar nelemčiau atsi-
tiko su pačių skaidrių de-
monstracija. Ji buvo pra-
vesta taip atsiktiktai ir
atkiština, be atrankos -
kad žemino ir paties PLB
seimo orumą. Kas būtų
pateisinama kokia eiline
proga, buvo visiškai ne-
pateisinama PLB seimo
rėmuose. Užut sutelkus
skaidres iš mūsų meto
visų iškilnesniųjų dailini-
nų tuo būdu bent skaidrė-
mis davus mūsų dailės
vaizdą, buvo pigiai pasi-
tenkinta, kas po ranka pa-
kliuvo. Iš 38 dalyvių tik
apie pusė iš tiesų buvo
dailininkai, o kitą pusę
sudarė nors gal ir žadan-
tieji vilėjų, bet vos pra-
dedantieji arba tiesiog
per nesupratimą patekę
"Hobby-dailininkai". Ko-

gia gi mūsų dailės paro-
da be A. Varno, J. Rimšos,
V. Petravičiaus, T. Va-
liaus, A. Valeškos, A. Dar-
gio, J. Bakio, A. Mončio,
Marčiulionių, Tamošai-
čių, K. Žeromskio, V. Ka-
siulio, Pr. Gailiaus, V. Ra-
to, H. Šalkausko, A. Vai-
čiūčio, V. Jomanto, T. Zi-
karo, K. Varnelio, A. Braz-
džio, K. Zapkaus, A. Ku-
rausko, V. Virkau, Br. Ja-
meikienės, P. Lapės etc.
etc. (netiko užmiršti ir to-
kių mirusiųjų, kaip P.
Kiaulėnas ar Puzinas)?
Nėra kalbos, kad V. K. Jo-
nynas kritiško sprendimo
nestokoja, bet užtat juo
sunkiau suprasti, kodėl
vis dėlto šį kartą taip at-
liko jam PLB seimo ren-
gėjų patikėtą uždavinį."

Tam pačiam "Aidų" 7-
tam numeryje yra pirmas
tokios rūšies D. Bielskaus
straipsnis "Pelenai ir gy-
vas kraujas", kur apžvel-
giamos okupuotos Lietu-
vos literatūrinės plokš-
telės. Autorius kritiškai
atsiliepia apie mokyklom
skirtus įrašus, kuriems
esą toli iki išeivioj iš-
leistų B. Pūkelevičiūtės
"Žirginėlių".

"Mokyklinėse plokšte-
lėse gausu sovietinės pa-
triotikos (L. Giros "Mas-
kvos siluetai", A. Venclo-
vos "Tarybų tauta", Puti-
no "Darbo Lietuva"). To-
kia tematika dažnas ir
patetiškas atlikimas, gi
Monika Mironaitė, šiaip
pajėgi aktorė, S. Neris
sovietiniam eilėraščiui
"Baltija" vietoje pateti-
kos gelbstisi kita nege-
resne maniera - dainuo-
jančiu tonu. Nuostabą ke-
lia ir kai kurių pedagogi-
nių plokštelių tarimas:
"prarys" sutrumpėja į
"praris", o "negražu" pa-
ilgėja iki "negražū". Sun-
kia suprantamas yra ir
kelių skirtingų amžių, sti-
lių, ir temų grupavimas
toje pačioje plokštelėje:

A. Strazdo "Sieliankos" su
B. Sruogos "Apyaušrio
Dalia", ar V. Krėvės
"Skerdžiaus" su kito, rau-
donojo Mickevičiaus -
Kapsuko apysaka "Ma-
žuojų Romanu". Peršasi
mintis, kad neretai lietu-
vių klasikams išvilkti
viešumon turėjo būti įkin-
kyti santvarkai nusipelnę
tarybiniai autoriai. Plokš-
telėms vaikams būdinga
didaktika su sankcijomis.

Mažiau kanceliarijos ir
daugiau kūrybiškumo ne-
mokyklinėse plokštelėse.
Specifiniai grožinių
įrašų vos keletas: minė-
tini Just. Marcinkevičiaus
"Kraujas ir pelenai", S.
Neries poema "Keturi",
ištraukos iš Ed. Mieželai-
čio "Žmogaus" ir Putino
eilėraščių rinkinys. Pa-
starasis yra įkalbėtas
Laimono Noreikos. Tai
viena rūpestingiausiai
paruoštų ir skoningiausių
plokštelių".

JONAS MEKAS PASISAKO
APIE KANADOS KINEMA-
TOGRAFIJĄ

"Jonas Mekas, žinomas
JAV filmų gamintojas ir
filmų kritikas teigia, kad
Kanada esanti viena iš
šalių, kur Naujoji Kine-
matografija gyvybingai
tarpstanti.

Mekas praleido dešimt
dienų Toronte vertinda-
mas kanadiečių filmus
įteiktus "Canadian Ar-
tists '68" parodai, kuri
vyks nuo š. m. lapkričio
30 d. ir tęsis iki gruodžio
31 dienos Ontario Meno
Galerijoje.

Užklaustas, kodėl jo iš-
pūžiai peržiūrėjus apie
125 prisiųstų filmų, Me-
kas pareiškė, kad pirmųjų
80 - ties filmų tarpe būta
mažiausiai dvidešimties
"kurias kiekvienam reik-
tų pamatyti". "Tai ką aš
ikišiol mačiau", pridūrė
jis, "nepaprastai skiriasi
nuo to, ką prisimenu ma-

Grafikė Magdalena Stankūnienė su Dr. J. A. Ramonu laike savo
kūrinių parodos Balzeko meno galerijoje Čikagoje. Foto J. Kasakaitis.

tęstada, kai lankiausi čia
prieš penketą metų".

Mekas pasisakė šitaip
apie naujovę, kad dabar
filmai yra priimami į
meno parodas lygiateisiai
su tapybos ir skulptūros
darbais. Esama logikos,
pabrėžė jis, pripažinti,
kad visos trys meno for-
mos didesniai ar mažes-
niai laipsny priklauso
vienai pagrindinei disci-
plinai: jos formato, sti-
liaus, turinio ir technikos,
nuostatom. Nuogas pasa-
kojimas ir grynabstrak-
cija, sako jis, yra ekstre-
mai, kurie randasi nuolat
besikeičiančio kūrybinės
išraiškos spektro toliau-
siuose laukuose.

Mekas iškėlė, kad Nau-
jojo Kinematografijos
techninis elementas
privalo prisitaikinti prie
žengiančio pirmyn siue-
tinio turinio. Tai, kas ki-
tose meno srityse parei-
kalavo raiškos, užsitęsu-

sios per kelias kartas,
filmų atveju dramatiškai
priartinta (telescoped) į
kelių metų tarpsnį.

Už šimto metų istorikai
norėdami suprasti ir aiš-
kinti "1968 metų žmogų",
turės pasikliauti filma,
kaip pačia svarbiausiaja
mūsų dienų meno forma.
Jie bus priversti taip elg-
tis todėl, kadangi kinema-
tografija yra susikūrus ir
išvysčius savąjį žodyną
išsakyti subtiliai, kas mus
jaudina ir toji kalba yra
taip pat skirtinga nuo ap-
sakymo, kaip kad poezija
nuo prozos.

Kanadiečių filmos, ku-
rias J. Mekas pripažino
iškilusiomis, bus rodo-
mos Ontario Meno Gale-
rijoj keturių filmų festi-
valio vakarų metu tol, kol
tęsis paroda.

("The Gazette" šešta-
dienis, lapkričio 2 d.)

31.

VINČAS MYKOŁAITS
SUKILĖLIAI PUTINAS

XVIII

Sierakauskas tęsė savo mintį:

— Idealai, įsitikinimai be jausmų, be vidinės dvi-
sinės atmosferos yra negyvas dalykas. Įsitikinimus
padaryti varomąja jėga tegali vidinė dvasios būse-
na, susidariusi iš gyvenimo patyrimo.

— Jums teko, tur būt, daug išgyventi, jei iš im-
peratorių ministrų patikėtinio atsidūrėte štai Lietu-
vos miškuose kaip sukilėlių vadas, — pastebėjo Mac-
kevičius.

— Nenoriu tau, brolau, dėstyti savo biografijos jo Macke-
vičius.

— Kai ką aš jau ir žinau. Norėčiau sužinoti ir jams.
Norėčiau sužinoti ir jams. Ne tik savo, bet ir visų Rusijos vargdienių ir
savo Tėvynės engėjams. Peterburge įstojaui ir karo-
akademiją ir puikiai ją baigia su generalinio štabo
kapitono laipsniu. Man atsidarė kelias ir aukštas at-
sakingas pareigas pačioj imperijos širdy. Aš pelniau
paties karo ministro Miliutino pasitikėjimą ir net bi-
čiulystę. Man buvo pavedami svarbūs uždaviniai. Man
pavyko panaikinti kūno baudsmes armijoje. Aš kilimas — tai ne vien politinis visuomeninis maištas
būdavau su svarbiomis misijomis siuntinėjamas į už-
sienius.

— Žinai keletą mano gyvenimo faktų, bet neži-
nai, kaip jie veikė mano širdį ir protą.

— Po trumpos tylos prabilo Sierakauskas:

— Ar tau teko kada, brolai, patirti didelį, skau-
dų pažeminimą, tokį pažeminimą, prieš kurį būtų
maištavusi visa tavo žmogiškoji prigimtis, nuo kurio
tau širdis krauju ir tulžim pasrūtų, o tačiau jaustu-
meis bejėgis ištarti bent vieną protesto žodį, parody-
ti kad ir mažiausią nepasitenkinimo gestą?

— Berods, neteko, — tarė Mackevičius.

— O aš tokioj būsenoj išgyvenau kelerius me-
tus. Ar tu žinai, brolau, kad mane valdžia nubaudė
už tai, kad buvau ketinęs pereiti valstybės sieną į
Austriją. Tik pagalvok: nubaudė už ketinimą! Ir kaip
nubaudė? Mane, Peterburgo universiteto studentą, iš-
grūdą kaip paprastą kareivį į dykumas, į tyrus už
Aralo jūros, prie Syr-Darjos upės, kur reikėjo dirbti
tvirtovės statybos darbus, pragariškai saulei kepi-
nant. Kareivis ten vergas. Tau gali snukį daužyti, ta-
ve gali kojomis spardyti, gali nuogą tempti pro
dviem eilėm išsirišiusią kareivių rotą, kad kiek-
vienas tau lazda per pečius smogtų. Aš mačiau šitaip pau-
li jį šalininku. Ne kitoks esi ir tu, brolau, ir Kali-
ligi mirties užplaktą nekaltą kareivį. Oficerių, unte-
nantių, ir Vi-
toras Survila, ir Jaroslavas Dom-
browskis, ir Vi-

rių, feldfelbių keiksmai ir būgno garsai lydi tave nuo
ryto ligi nakties.

— Ir jūs iškentėjote? Nepalūžote? — su užuojau-
ta klausė Mackevičius.

— Buvo momentų, kada aš galėjau nužudyti vie-
ną iš tų budelių. Ir tada su manim būtų buvę baigta.
Bet aš susivaldžiau. Aš sau pasakiau ir prisiekiau
krauju savo tėvo, kuris žuvo 1831 m. sukilime: aš tu-
riu iškopti iš to pragaro; aš turiu palengvinti buitį
tų, kurie tame pragare kenčia — ir buitį tų, kurie ken-
čia visos imperijos pragare. Aš turiu stiprią valią,
esu gabus ir ambicingas. Pridursiu, kad ir kerštingas.
Konradas Valenrodas tapo mano mėgstamiausiu he-
roju. Aš ėmiau nesiskaityti su priemonėmis. Aš pa-
sidariau uolus tarnyboje, ėmiau pataikauti vyresnie-
siems. Netrukus mane paskyre tvirtovės darbu-
otoju. Prižiūrėtoju, vėliau tapau puskarininkiu, dar po kiek-
laiko išsitarnavau ligi karininko. Juk buvau buvęs
vis miškuose kaip sukilėlių vadas, — pastebėjo Mac-
kevičius.

— Nuostabi jūsų ištvermė ir gabumai, — pastebė-
jo Mackevičius.

— Aš grįžau su keršto kupina širdimi savo engė-
jams. Ne tik savo, bet ir visų Rusijos vargdienių ir
savo Tėvynės engėjams. Peterburge įstojaui ir karo-
akademiją ir puikiai ją baigia su generalinio štabo
kapitono laipsniu. Man atsidarė kelias ir aukštas at-
sakingas pareigas pačioj imperijos širdy. Aš pelniau
paties karo ministro Miliutino pasitikėjimą ir net bi-
čiulystę. Man buvo pavedami svarbūs uždaviniai. Man
pavyko panaikinti kūno baudsmes armijoje. Aš kilimas — tai ne vien politinis visuomeninis maištas
būdavau su svarbiomis misijomis siuntinėjamas į už-
sienius.

Jis nutilo, ir abudu kurį laiką ėjo tylėdami. Saulė
jau visai leidosi, bet buvo dar visai šviesu. Prie tako
riogsojo išvirtusio medžio kamienas. Sierakauskas
pasiūlė pasėdėti.

— Nepasakosiu tau, brolai, apie savo pažintis ir
keliones. Tačiau turiu kai ką suminėti, kad paaškėtu
ta psichologinę būseną, kuri atvedė mane štai į šita-
mišką. Peterburge jau ir anksčiau, mokydamsis uni-
versitete, aš jau buvau kairiųjų pažiūrų demokratas.
Dabar aš susipažinau su dviem revoliucinių pažiūrų
rusų veikėjais — Černyševskiu ir Dobroliubovu. Tu
žinai jų teoriją, jų pažiūras. Jie yra aršiausi baudžia-
vos, imperijos despotizmo, dvarininkų priešai. Aš ta-
vienas tau lazda per pečius smogtų. Aš mačiau šitaip pau-
li jį šalininku. Ne kitoks esi ir tu, brolau, ir Kali-
ligi mirties užplaktą nekaltą kareivį. Oficerių, unte-
nantių, ir Vi-
toras Survila, ir Jaroslavas Dom-
browskis, ir Vi-

kis, ir šimtai kitų lietuvių, lenkų, gudų studentų ir
oficerių, kurie su ginklu rankose jau stojo ir stossavo batalionų.
kovoti už valstiečių išlaisvinimą, už žemę ir tautų
laisvę! Londone aš susipažinau su Gercenu. Jo „Ko-
lokolą“ tu skaitai. Jis nutiesė politinius pagrindus
mūsų sukilimui, mūsų būsimai valstybei. Ar reikia
dar priminti, kad susitikau su Madzinu ir Garibal-
džiu, didžiaisiais kovotojais už italų tautos laisvę,
nekalbant jau apie lenkų revoliucionierius patriotus
emigrantus. Tokiu būdu aš gavau atsikvėpti tomis
atgajomis laisvės srovėmis, kurios ten skverbėsi pro
despotizmo tvaiką ir gaivino širdis visų pavergtųjų.

Jis giliai įkvėpė į savo plačią krūtinę pavasariu
dvelkiantį miško orą, tarsi gardžiuodamasis ir anomis
laisvės srovėmis, taip gyvai dabar pajustomis, įsikal-
bėjus su šituo kunigu sukilėliu.

Jiedu pakilo eiti atgal.

— Kai grįžau į Peterburgą, — vėl ėmė kalbėti Sie-
rakauskas, — kai pasijutau apsuptas smaugiamas ver-
govinės imperijos atmosferos, kai pagalvojau, kad ir
aš turiu tapti tos sistemos vykdytoju ir gal visą gy-
venimą toks pasilikti, mane apėmė pasibaisėjimas. Ir
aš sau tariau: ne, aš toks nebūsiu! Aš eisiu į sukilimą
ir dalyvausiu jo pirmose gretose, nepaisydamas, kas
manęs belauktų. Ir aš priėmiau pasiūlymą vadovauti
sukilimui Lietuvoje.

Mackevičius susijaudinęs žingsniavo greta šito
nuostabaus karininko sukilėlio. Jis mąstė, kad šis su-
sukilimas — tai ne vien politinis visuomeninis maištas
prieš despotizmą, vergovę, priespaudą, bet kad tai
maistas ir prieš žmogaus sielą varžančius pančius,
prieš visokius kilnesnius polėkius slopinantį despo-
tizmą ir prieš visą tokiomis sąlygomis susiklojusią
buitį. Ar ne toks sukilėlis ir jis pats, Mackevičius?

Sugrįžę prie aikštės, jiedu sustojo ir padavė vie-
nas kitam rankas. Sierakauskas atrodė liūdnas. Karti
syysena iškrepė jo lūpas. Ir tai nesiderino su jo ka-
tik nesenai pasakytais žodžiais. Kažkokį maudulį
jautė savo krūtinėje ir Mackevičius. Gal taip esti
prieš kiekvieną atsiskyrimą?

— Ar mudu dar susitiksimė, vade? — nejučiomis
įspsrūdo iš Mackevičiaus lūpu.

— Dievas žino, brolai. Esame kare. Priešas seka
mūsų pėdomis.

Mackevičių nuvėrė šurpi nuojauta, kad jiedu jau dieną susijungti su Kolyška ir Mackevičiumi. Jo nuo-
gastavimai buvo pagrįsti.

Bus daugiau.

P. LELIS.

PRIEŠ 50 METŲ

3. (Atsiminimai)

TRŪKSTA MAISTO

Jau 1917 m. rudenio pajutome maisto trūkumą. Iš kaimo atvežta duona nebeturėjo skonio, nes į miltus buvo maišyta įvairūs priedai. Mėsos ir sviesto vis rečiau tematydavom. Moterys, kurios dirbo vokiečių ligoninėse ir skalbyklose, parsinešdavo arklienos konservų. Ypač didelis trūkumas buvo druskos ir cukraus. Mūsų kaimą vokiečiai apipylė už neatidavimą rekvizicijų. Vieną dieną atvyko būrys vokiečių, išsiskirstė po kiemus, lino į svirnius, kamaraus ir ką radę nepaslepė paslėptą. Grūdus iš aruodų susipylė į maišus, palikdami truputį sėklai.

Mūsų žmonės jau buvo išmokę viską nuo vokiečių slėpti.

Tvartai turėjo slaptus gardus, svirniai - slaptus aruodus, o vežimai dvigubus dugnus. Mėsą dėdavo į kubilą ir apkraudavo daržinė šiaudais.

Nežiūrint, kad patiemis trūkdavo maisto, mūsų kraštą užplūdo vadinami "vilenski" nuo kurių laikymosi durys neužsida-rydavo. Tai Vilniaus miesto ir krašto gyven-

tojai, kurie jau tikrai badavo.

Daugiausia atėdavo lenkiškai kalbančios moterys. Jos verkdamos prašydavo ko nors iš maisto joms parduoti. Jų siūlomų ostmarkių niekas nenorėjo imti, tai mūsų moterys susigundydavo, jei vilnietės parodydavo kokį miestišką daiktą - seną rūbą, karolius, apyrankę ir t. t. Už tai jos gaudavo keletą kiaušinių, bryzų lašinių ar puskepali duonos.

"PLIENČIKAI"

Be šių bėdų, ūkininkus, ypač gyvenančius prie miškų ir toliau nuo didesnių kelių, vargino vad. "plienčikai". Tai plėšikų gaujos, susidariusios iš pabėgusių rusų belaisvių ir vietinių banditų. Daugiausia jų atėdavo naktį, apipledėdavo ūkininkus ir, jei priešindavosi, tai ir nužudydavo. Jei jie sužinodavo, kad kuris gyventojas turi auksinių rublių, tai kankindavo jį sivilinant padus, kol tas pasakydavo, kur paslėpti pinigai. Pasiėmę pinigus, vistik nužudydavo gyventoją, kad jis nepasiskųstų vokiečiams. Bet vokiečiai laikėsi pasyviai - jie negaudė

MASSEY REVISITS WAR SITES

Kanadietis aktorius Raymond Massey, pasaulinio karo veteranas, lapkričio 11 d., minint 50 metų sukaktį pasirašytojų pirmojo pasaulinio karo paliaubų, per CBC - TV įkalbėjo tai progai skirtą programą, "And We Were Young" (Ir mes buvome jauni).

banditų ir neleido žmonėms laikyti ginklo.

BAŽNYČIOS PAVĖSYJE

Vokiečių okupacijos metu lietuviškas gyvenimas sukosi apie šv. Petro ir Povilo bažnyčią (katedra dar nebuvo pastatyta), nes visą lietuvišką veikimą palaikė kunigai, o ypač klebonas kun. J. Stakauskas. Jis su K. Bizausku įsteigė gimnaziją ir muzikos mokyklą. Kiti kunigai Ignatavičius, Žitkevičius, Liopa, Milvydas, Macijauskas mokytojavo, kapelionavo, vedė šalpos ir prieglaudų reikalus ir t. t.

kepurę. Jie parsivežė iš Rusijos revoliucinę dvasią ir sekmadieniais bažnyčios aikštė aiškino vietiniams apie naują rojų žemėje. Kartais jų aiškinimai ir ginčai privedavo prie muštynių, bet niekas į tai nekreipdavo dėmesio. Policijos nebuvė, o vokiečiai į vietinių susibūrimus prie bažnyčios nesikišdavo. Šalia mūsų buto, antrame aukšte gyveno kita grupė mokinių ir, vienas iš jų, Teofilis Tilvytis (dabar Tarkvičius), kuris buvo susižavėjęs Rusijos revoliucija ir jis iškišęs galvą pro langą, aiškino mums tų iš Rusijos at-

vežtų idėjų prasmę, bet jos atrodė mums svetimos ir užsirdarydavome savo langą.

Klebonas Stakauskas palaikė gerus ryšius su vokiečių administracija per vokiečių karo kapelioną.

Prisimenu ir šiandien to stambaus vyro veidą, kurį kasdien sutikdavau einant jam laikyti rytines pamaldas vokiečių kariams mūsų bažnyčioje.

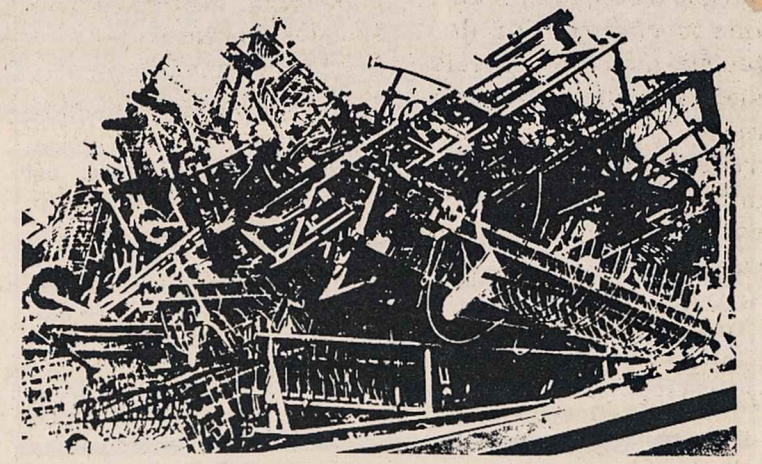
Šios bažnyčios rajone (senamiestyje) gyveno daugiausia gimnazijos mokinių, kuriuos laikė šeimininkės, pačios iš to

TREJOS DEVYNERIOS

VEDA DR. GUMBAS

BE KOMENTARŲ...

Už pasiimtą derlių didysis "brolis" atmoka šieno grėbliankomis, kurios atvežtos Lietuvon iškraunamos kaip paveikslė parodyta. Kad ir vėl grįžtų... Bet jau laužo pavidale.

Į Kasiadorių geležinkelio stotį iš fabriko atbildejo siunta grėbiųjų. Pui-kuojasi naujos mašinos platformoje, gražiai išrikuotos, dažais dar tebeke-pančios. Kiekvienas jų sąnarys varžteliais tvirtai suveržtas, techninės kontrolės patikrintas. Tai bus žemdirbiams džiaugsmas!

Pagaliau ir autokranas pasirodė. Čiupo ta iškrovimo technika žemdirbiams skirė techniką - ir platformos beregint ištuštintos. Užtat pakrovimo aikštė-je kerintis vaizdas paliko (žiūr. nuotrauką). Kaip metalo laužo sandėlyje, at-siprasant, ir varžteliai, virbeliai bei kitų "atsarginių" dalių aplinkui devynios galybės. Iš tų pačių grėbiųjų.

Tai "džiaugsmo" bus žemdirbiams!

Paveikslas iš "Šiuotos"

P. DOMIJONAITIS

ATKELTA iš 3 psl.

BALTEX PARODA...

NUMIZMATIKOS SKYRIUJE

dalyvavo lietuviai:

P. Morkūnas - Lietuvos pi-nigai nuo 1922 m. - 1933 metaliniai ir popieriniai. L. Macikūnas - Senovės Lietuvos pinigai nuo 1386 m.

Kun. B. Jurkšas - Lietuvos medaliai.

B. Poškė - Lietuvos skau-tų medaliai ir pasižymė-jimo ženklai.

B. Barbutavičius - USA pi-nigai, Kanados pinigai, medaliai.

Paroda turėjo labai di-delį pasisekimą. Apsilan-kė daug kanadiečių, fila-telistų, laikraščių redak-torių, kurie parodą apra-šė paminėdami Lietuvos vardą.

Lietuviai irgi labai gausiai lankė, domėjosi. Ir buvo ko. Ten kiekvienas lietuvis pamatė Lietuvos istoriją nuo 1386-1939 m. ženklų, pinigų, laiškų for-moje.

Istoriniai lietuvių tau-tos įvykiai užfiksuoti ne-uždildomai, neužslėpia-mai.

Pašto ženklai, pinigai yra lyg gyvi tautos liudi-ninkai, kurių joks okupan-tas smėliu neapkapstys. J. Ka.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ - sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią su-traukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas at-rado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebiančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnė-jant skausmams įvykdo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - re-zul-tatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mė-nesių.

To buvo pasiekta naudojant gydo-mąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Pre-paration H" vardu. Prašykite viso se vaistinėse. Pinigai bus gražinti jei nebūsate patenkinti.

A.B.C.
SIUNTIŲ AGENTŪRA

KALMAITIS JUOZAS
KAUNAS

3891 St. Lawrence Blvd.
Montreal 18, P.Q.
Tel. VI 4-9098

- ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota pri-imti siuntinius ir legaliai išrinkti maitinimo mokesčių.
- ABC aptarnauja LIETUVIUS klientus Montrealyje, kurių turi pilną pasitenkinimą per praėjusius 13-ka metų.
- ABC turi didelį pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, kurių yra aukščiausia kokybė -- žemiausia kaina!!!
- ABC dabar turi SPECIALIUS maisto produktus siuntiniams:

UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA)

100 sv. cukraus \$ 15.50 Šitos kainos įskaitant: produktus,
100 sv. miltų \$ 21.50 maitinimą, persiuntimo mokesčių ir t. t.
100 sv. ryžių \$ 25.00 Jūs nemokėsite nė vieno centa
20 sv. taukų \$ 12.70 daugiau!

Užsakykite į ABC dabar ir padarykite užsakymus, tai išvengsite skubėjimo.

ABC patarnavimas -- 100% pasitenkinimas!

Johan Tiedman Reg'd

DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS
PAGAL UŽSAKYMUS

1092 Clark Street /prie Dorchester/, Montreal, P.Q.
TEL: 861-3032,
vakare - 254-6898. /Kalbame lietuviškai/.

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVES KABITAI
IR KITI ĮVAIRUS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUŠAS ir J. SIAUCIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas

7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)

Tel.: garažo 366-0500
namų 366-4203

WINDSOR
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petulis, P. Keršulis, A. Greibus.
1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

79 ir 81 St. Zotique St. E.,
Montreal, tel. CR 7-0051.

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petulis, P. Keršulis, A. Greibus.

1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

Universal Cleaners & Tailors

- Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
- Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnės.
- Aukštos kokybės medžiagos.

239 FOURTH AVENUE | B. KIRSTUKAS

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Tony's Photo Studio
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNO
SUKAKTUVES MAZAMECIAMS
IVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P.Q. T. Laurinaitis

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117-6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd. Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

PARDUODAMA
Jau išėjo iš spaudos Jono Šiauriečio įdomi knyga,
"ARQ CALI PSE"
- 20 - jo amžiaus raida. Nuostabių įvykių. Romos katali-
kų bažnyčios reformos apolipsės šviesoje. Perskaity-
kite ir apsvastykite. Reikalaukite pas visus lietuviškų
knygų platintojus arba pas leidėją šiuo adresu:
Jonas Burčikas
2272 Lavalle, Ville Jacques Cartier, P.Q.
Canada.

JOE'S BUTCHER & GROCERY

LAURINAITIS JUOZAS

ALUS, MINKSTI GERIMAI IR VISOKI MAISTO PRODUKTAI.

PRITYRĘS SVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ LIETUVIŠKAM SKONIUI DEŠRŲ
GAMINTOJAS.

PRISTATYMAS GREITAS IR SAŽINGAS | NAMŲ SALES VISOSE
MIESTO DALYSE.

1918 Frontenac Street, Montreal,

TEL. 524-0209

Prie požeminio "METRO" stoties./.

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriai

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

Naujų: 366-7818
Naugotų: 66-5691

La Salle Automobile Inc.

RES. M.L. DAIGNEAULT, 7635 BOUL. LASALLE - LA SALLE

HIGHLAND AUTO BODY

CALEX GAS BAR

DIRBTUVĖ --- GARAŽAS

Atliekami įvairūs automobilių taisymo ir dažymo darbai:

Infra red & Vinyl Tops painting

Gazolinas, Alyva ir kiti patarnavimai

Padangos žemiausiomis kainomis

ir baterijos.

Lietuviams nuolaida.

6717 Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

TORONTO

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJE TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAMĖ
5% už depozitus
5½% už šėrus

DUODAMĖ
mortgicijus iš 7%
asm. paskolas iš 7%
asm. paskolas iš 7%
asm. paskolas iš 7%

KAPITALAS virš trijų MILIJONŲ DOLERIŲ.

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

- Ivaizios sudėties maisto siuntiniai, automobilių, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, planiniai, foto aparatai, radijo aparatai, transistoriiniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai, baldai, butai (apartamentai), polisis kurorto, polisis kurorto su gydymu ir t. t.
- Maisto siuntinių svoris neribotas. Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkios aprašymai ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.
- Taip pat persiunčiame pinigų, už kuriuos gavėjai gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuose.
- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime paraviniai įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyvena ne Toronto, praleidę savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Siūninti ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turite neaiškumų, prašome klausyti, telefonuoti bei rašyti, mesil patikslinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodėsi patarėsi.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

Savininkai A. ir S. KALUZA

Reportažas iš Toronto

POKALBIS METRO TRAUKINYJE

Abu keleiviai aptaria gerai pavykusią Lietuvos Dieną Sugrąžėjusius ir šokių vakarą. Jiedu apgailestauja padaugėjusias mašinų nelaimės, kuri šaulių šaudymo varžybose paėmė visus taiklumo prizus. Vėliau jie pereina prie kukliųjų, sergančiųjų tautiečių, kuriems ir ilgiau užsibuvus ligoninėje, niekas nesužino apie jų sunegalavimą.

Jaunas vaikinai stebisi tokiu didžiulių savos šventės susidomėjimu ir ten matytų jaunimu. Tam reikalui pasamdyta didžiulė salė vos sutalpinusi visus žmones. Šalia daugelio svečių iš Hamilton, tautinių šokių šokėjų iš Cleveland, jis sutikęs pp. Mazaičius iš Sudbury. Ypač didelį išpudį turėjusi jų dukrelė Gražina, pirmą kartą matydama taip gausiai susirinkusius, tik lietuviškai kalbančius žmones.

Vyresnysis vyras sutinka, kad toji šventė, nežiūrint blogo orkestro, gerai pasisekusi. Jam būvę tikėta, kad popietinė šeštadienio paskaita sutraukusi tik saulelę žmonių, toliau stebisi. pagausėjusiom rudens nelaimė, kuri viena pa-reikalavusi vos per 20 m. persisvėrusio jaunuolio Indrišiūno gyvybės. Po to įvykio ypatingą jo dėmesį atkreipęs sekmadienio pamokslas, kuriame kunigas nurodęs, kad nežiūrint tokio nerūpestingo amžiaus, pas žuvusį jau-

nuolį, užrašų knygutėje rastas jo adresas, tėvų gyvenama vieta ir išvardinta parapija kuriai jis priklauso.

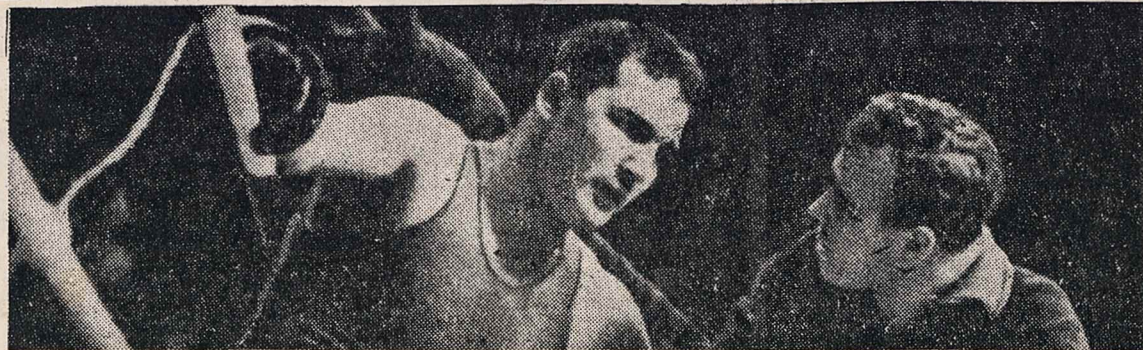
Užsiminus apie sergančiuosius, vyresnysis keleivis toliau tvirtina mūsų žmones esant pernelyg kukliais. Vienam jo pažįstamui Julijui Bakšui sunegalavus ir ilgesnį laiką išbuvus ligoninėje, jis apie tai nieko nežinojęs. Nežiūrint, kad mūsų spauda karts nuo karto parašo apie sergančiuosius, o apie Julijų nebuvo nieko paminėta. Lygiai kaip su jau kuris laikas negaluojančiu Kardeliu. Apie jo sveikatos stovį galima sužinoti tik iš kitų laikraščių, bet ne jo redaguojame Montrelio laikraštį.

Jaunasis vyras, įsiterpdamas, paneigia vyresnio keliama kuklumą. Atsakydamas jis paaiškina ir mūsų tarpe esant ne visai kuklių žmonių. Jis žinąs vieną torontietį, rašto žmogų, kuris, prieš kurį laiką susirgęs ir būvęs išvežtas ligoninėje. Tą įvykį taip sensacingai tuomet pranešusi mūsų ir Amerikos lietuvių spauda tarsi įvykus žemės drebėjimui. Kitu atveju vienam, organizacinę veiklą mėgstančiam torontiečiui nuėjus porai dienų ligoninėje pasitikrinti savo sveikatą, jis mūsų spaudoje būvęs taip paminėtas, tarsi besiruošias sensacingai kelionei į mėnulį.

S. Pranckūnas.

LIETUVIAI SPORTININKAI
TARPTAUTINĖJE
OLIMPIJADOJE

JONAS ČEPULIS DĖMESIO CENTRE.

J. Čepulis ir dabartinis jo treneris Algirdas Šocikas.

Tarp 332 Sovietų Sąjungos sportininkų, dalyvusių olimpiadoje Meksikoje, dešimts buvo iš Lietuvos, devyni lietuviai. (Boksininkas D. Pozniak yra iš Vilniaus, bet ne lietuvis). Daugiausia lietuvių — irklotojai. Jų iš viso yra šeši: Apolinaras Grigas dvivietį valtį (su maskviečiu) ir penki "Žalgirio" aštuonvietė: Zigmas Jukna, Juozas Jagelavičius, Jonas Motiejūnas, Vytautas Briedis ir Antanas Bagdonavičius. Kitus penkis (su atsargiais) irklotojus ir valtininką komisija Maskvoje pridėjo po du iš Maskvos, Leningrado ir Kijevo. Su kankamai aišku, kad nieju, "Žalgirio" aštuonvietės treneris Ričardas Vaitkevičius, neįskaitomas į aktyvius, su juo, "Žalgirio" tai ne Lietuvos, o tik tai aštuonvietės įgula olimpiadoje yra lygiai "pusiau rusiškais raidėmis jie lietuviška".

Kiti lietuviai Sov. S-gos sportininkų grupėse buvo: Stasys Šaparnis — penkiakovinis grupė, J. Čepulis — boksininkų grupė ir Modestas Paulauskas — krepšinio rinktinė.

Visi laikraščiai Vilniuje pabrėžiamai kalbėjo apie tuos 10 vyrų, kaip Lietuvos atstovus olimpiadoje, ir linkėjo, kad jiem pasisektų iškovoti Lietuvai medalių. Tą iliuziją tačiau išblaškė kaikiurių sportininkų nuotraukos, nusiųstos jau iš Meksikos. Nuotraukose jiematomi aiškiai pažymėti rusiškais "СССР" raidėmis, iš kurių vieny palenigrado ir Kijevo. Su kankamai aišku, kad nieju, "Žalgirio" aštuonvietės treneris Ričardas Vaitkevičius, neįskaitomas į aktyvius, su juo, "Žalgirio" tai ne Lietuvos, o tik tai aštuonvietės įgula olimpiadoje yra lygiai "pusiau rusiškais raidėmis jie lietuviška".

STUDENTŲ JĖGA?
NIEKO APIE TAI MAN
NESAKYKITE!

Pasikalbėjimas fejetoniškam šypsnui /

Toronto "Daily Star" kolumnistas, Gary Lautens, yra, galima sakyti, humoristinis publicistas. Į momentus dalykus jis visuomet žiūri pro humoro prizmę, bet žūri labai išvalgiai ir su psichologiniu įsijautimu. Čia atpasakojamoji formoje perduodu lietuviams skaitytojams vieną jo kolumną, iš spalio 23 d. apie "Studentų jėgą". Pr. Al.

Esą, Toronto "Daily Star" taigi, Gary Lautens darbdavys, nesenai parašęs vedamąjį, kuriuo, girdi, pritariama taip vadinamai "Student Power" ir nuo to laiko — jo gyvenimas pasidaręs nebe toks, kaip lig šiolei — kitoniškas.

Tas "Star" pasisakymas — buvęs spalio 17 d., kur buvo pabrėžta, jog "supratinę suaugusieji — privalėtų pripažinti, jog ir studentams — reikia leisti dalyvauti kolegijų valdymosi sprendimuose".

Jo (Gary Lautens) vaikai, matyt, irgi skaitę tą "Star" vedamąjį (jie, girdi, niekad nepraleidžia neperskaite spaudos vedamųjų). Todėl vieną gražų vakarą ir pasikvietę vaikai tėvą į žaidimų kambarį, kur jie norį daryti su tėvu "trumpų pasikalbėjimą".

Džianė, Ričardas ir aš nusistatėme, kad reiktų pas mus padaryti vienokių ar kitokių patvarkymų, — taip informavę tėvą vyriausias sūnus Steponas.

NOTARAS

ANTANAS LIUDŽIS, B.L.
Bendradarbis V.S. Mastis, L.L.L.D.

Namų, formų ar bet kurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, mortgicijai, sutartys, testamentai ir visi kiti teisiniai reikalai.

408 RONCESVALLES AVE., TORONTO.
Mergio vaistinės II aukštas.
Tel: Istaigos LE 7-1708.
Namų CR 9-6166.

Aš, bent pakol kas, tvarkau namų reikalus! — pabrėžęs tėvas.

Taigi, tik "ligi šiol", bet ne kiek neilgiau! — išdrožęs Steponas.

Tavo paties, tėve, laikraštis (šiuo atveju "Star") parašė, jog jauni žmonės privalo turėti teisę dalyvauti visokių sprendimų darymuose, ypač kurie liečia juos pačius.

Well, — sako Lautens, — jie prispyrė mane prie sienos. Aš gi, girdi, beveik neįstengiu priešintis savo darbdaviui — laikraščiui "Star".

Tad, ko jūs norite? — pasiduošančiu tonu paklausęs tėvas vaikus.

MES NORIME BŪTI LYGIAI TOKIE PATYS, KAIP JŪS, TĖVE...

Mes nenorime eiti į lovą 8 valandą — šešiame — Džianė šūterėjusi.

Juk jūs, tėve, tai gerai žinote, kad kaip tik tuo laiku geriausios TV programos duodamos.

Kokią laiką jūs patartumėt? — paklausęs tėvas.

Vidurnaktį, — atsiliępęs Steponas. — Mes norime eiti gulėti tada, kada tėtis einat.

Tada jūs būsite neišsimiegoję ryte, kai reikės eiti mokyklon, — protestavęs tėvas.

Gi kitas dalykas — "no school", — pabrėžęs Steponas.

Vadinasi, visiškai mokykla nereikalinga. Esą, 4-tame skyriuje persunkios pamokos...

Pirmam skyriuje — taip pat nelengva! — įsikūsi Džianė. — Ir tenai tu privalai "spelinti", daryti pašinius "crayonu", rašyti skaičius ir daugybę visokių darbų.

Tačiau... — pradėjęs Gary Lautens...

Bet jeigu jūs esate supratingas suaugusysis, jūs gi privalote leisti mums dalyvauti sprendimuose, kurie liečia mus pačius, ar ne taip buvo parašyta "Star" vedamajame? — nutraukęs pradėtą tėvo mintį Steponas.

Sakyk toliau...

No more thpankin's, — šūterėjęs trimetis Ričardas, — and no more thelery...

Richardas niekad tų dalykų nemėgęs, bet tėvas jam priminęs, jog vienas iš jų labai reikalingas jo charakterio suformavimui, kitas — jo dantims.

Tie reikalai privalėtų priklausyti pačiam Ričardui, įsikišęs į pokalbį Steponas. Jeigu devyniolikos metų studentai galį dalyvauti 100 milijonų vertės universitetų vadovavime, tai kodėl, girdi, 3 metų berniukas (šiuo atveju — Ričardas) negalėtų nusiprėti, ar jam reikalingas išpėrimas kailio (spanking) ir, ar jis nori valgyti salierus (celery), ar ne?

Vaikų reikalavimų sąrašas didėjęs ir didėjęs...

Kiekvieną rytmetį, prie pusryčių, visada turėtų būti saldinių. Mes reikalaujame, kad nereiktų taip dažnai keisti kojines. Reikalaujame gimimodienos švęsti du kartu į metus. Jokių prausimuisi prieš valgį...

Kadangi jūs ruošiatės viską tvarkyti patys, jūs privalėsite apsimokėti ir visas sąskaitas, — įsikišęs tėvas.

O, ne, ne! — ryktelėjęs Steponas. — Mes tik turėsime balsą balsuoti ir nutarti, o sąskaitas — kaip mokėjai, taip ir mokėk tėtis.

But no thpankin's (spankings) — Ričardas pakartojo...

IŠEINANT, IŠ NAMŲ

Kai tėvas ejęs į tarnybą ("Star" redakcijon), tai visi trys jo vaikai sparde sviedinį, nepasidalindami, rašinėję ant sienų, taškę vandenį miegamajame, skaitę komikus, pa-dirbinę dvokiančias bombas, tampe katę už uodegos ir t. t.

Vis dėl to, būtų norėjusi, kad "Star" redaktoriai, prieš skelbdami minėtą editorialą, būtų nors užsiminę man apie tai, — rašo Lautens. — Bet, galimas daiktas, jie galvoję, jog tai ne mano biznis? — nusiminusiai baigia Gary Lautens...

Atpasakojo Pr. Alšėnas

I LIETUVĄ

geriausia ir vertingiausia dovana
JAV DOLERIŲ
CERTIFIKATAI
PILNAI GARANTUOTI.
GREIČIAU PRISTATOMI
DOVANŲ
CERTIFIKATAI

yra vertingiausia dovana ir daug geresnė, negu siuntiniai. Jūsų giminės tai patvirtins. Todėl, rengdami siųsti siuntinį, nesiųskit jį, bet siųskite DOVANŲ CERTIFIKATĄ ir jį patvirtinsite, kaip bus laimingi ir patenkinti jūsų giminės.

TIK DOVANŲ CERTIFIKATAI duoda teisę jūsų giminėms pirkti Vnešposlytorgo SPECIALIOSE DOLERIŲ KRAUTUVĖSE geriausios rūšies Amerikos, Vakarų Europos ir vietines prekes. Jūsų giminės tai patvirtins.

TIK DOVANŲ CERTIFIKATAI duoda teisę jūsų giminėms pirkti

SPECIALIAI SUMAZINOMIS KAINOMIS.

Jūsų giminės tai patvirtins UŽ PATARNAVIMĄ nemoka nei siuntėjas nei gavėjas

RUBLIAI I USSR Jei jūs norite savo giminėms pasiųsti rublių, mes galime tai atlikti per The Bank for Foreign Trade Maskvoje. Jūsų giminės gaus pinigų be jokio atskaitymo. Pristatoma per 10-14 dienų. Už \$10 išmokama 9 "sunkūs" rubliai. Pasiuntimo mokestis \$2.75 siunčiant iki \$30, o už didesnę sumą — 10%. Visi įsakymai yra pilnai garantuoti ir apdrausti.

UŽSAKYKITE DABAR UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 E 23rd Street New York, N.Y. 10010 KATALOGAI SIUNČIAM VELTUI.

HAMILTON

Geriausio taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v.p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šešt. 9—1 v.p.p.

Auginti nuodėmėliai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS PAMINĖJIMAS

Hamiltono DLK šaulių kuopa su ramovėnais veteranais maloniai kviečia visus dalyvauti Lietuvos kariuomenės šventės paminėjimo iškilmėse, kurios įvyks 1968 m. lapkričio 23–24 dienomis, Hamiltone, 48 Dundurn Str. N. Jaunimo Centro salėje.

HLN "DELTA" PASTATAS PARDUOTAS

Hamiltono lietuvių namai "Delta" pastatas, neatatikdamas lietuvių reikalavimams, buvo šeimininkų-šėrininkų nubal-suotas pardavimui. Atsiradus rimtam pirkėjui, B-nės pirm. G. Palmeris sukvietė šėrininkų susirinkimą ir š. m. spalio 26 d. patiekė šėrininkams pardavimo sąlygas. Po diskusijų, slaptu balsavimu, dalyvaujant 530 akcijų, vienbalsiai pasisakė už pardavimą. Už "Delta" pastatą gauta \$ 175,000. (Buvo mokėta \$172,000.). "Deltos" pastatą pardavus, buvo diskutuota ateities planai. Ekonomiškai šiuo metu LN B-nė yra gerame stovyje. Sklypą pardavus, sudaryta virš dviejų šimtų tūkstančių nuosavo kapitalo. Susirinkime buvo siūlyta sudaryti stiprų komitetą, pageidaujant, kad būtų opozicijos žmonės įsijungtų

į ateities planų svarstymą ir pavedė valdybai iki metinio susirinkimo paruošti ateities planus, be to, susirinkimas nutarė B-nės turimą 48000 kvadratinį pėdų sklypą parduoti. HLN korespon. J.S.

ATEITININKAI PRADĖJO VEIKLĄ

Ateitininkiskasis jaunimas savo veiklos metus pradėjo rugsėjo 22 d., 11 val. pamaldomis. Jaunimas pamaldose dalyvavo su vėliava, kurias atlaikė ir tai progai gražų pamokslą pasakė mons. dr. J. Tadaraukas. Po pamaldų jaunimas kartu su tėveliais ir svečiais turėjo bendrus užkandžius Jaunimo Centre. Pusryčių metu kalbėjo ateitininkų sėdaraugį pirminkas J. Pleinys, kviesdamas visą ateitininkiskąjį jaunimą daugiau save sudrausminti, daugiau ryžto ir pareigos organizacijai. Prie stalų skambėjo lietuviškos dainos, kurioms vadovavo moksleivės D. Deksnytė, N. Beniušytė ir D. Juozapavičiūtė. Ateitininkiskasis jaunimas širdingai dėkino dviasios vadui mons. dr. J. Tadaraukui už pamaldas bei pamokslą ir taip pat už leidimą nemokamai pasinaudoti Jaunimo Centro sale.

S K E L B I M A S.

Dievo Karalystės

Žinios

2 Tema: Prisikėlimas iš Numirusių
(Tęsinys)

Šventasis Raštas kalba labai aiškiai apie mirusius, atkarto-tinai pareikšdamas, kad mirusieji yra negyvi, tikrai numirę.

Biblija parodo, kad po mirties žmogus neišsigauna, nei nenuveina į šviestainį ir nėra melagiu ir galvažudžiu, kuris vėlinių nuneštas į amžinųjų kanapaspilimo tiesoje ir kuriame nėra žmogaus. Joje aiškiai pasakoma, nes patioje žmogaus kyla, kad mirusieji yra "užmi-istorijos pradžioje jie melavo", mirties miegu ir randasi žmogui, sakydami: "Juda visai nemirsite".

Kuomet Didysis Mokytojas Dievas gi, Sutvėrtojas, aiškus Kristus kalbėjo į savo kiai pasakė į pirmąjį žmogų mokytojinis apie savo prietelio Adomą, kad patsai žmogus, Die-Lozorius mirtį, vartodamas šį vutvėrimas, buvo gyva siela, prilyginimo prasmės "miega", kuri po prasišengimo prieš diejį pasakė: "Mūsų prietelis Lo-žiškąjį įstatymą turėjo nu-zorius miega, bet aš einu jo pa-mirti".

Pirmoje Biblijos knygoje, ap-Nesuprasdami jo kalbos, mo-rašančioje apie žmogaus atsira-kytinių manė, kad jis kalbėjo dimą, mes skaitome: "Viešpats apie paprastą miega. "Tuomet Dievas padarė iš žemės dulkių Jėzus jau aiškiau jiems pasakė: žmogų ir įkvėpė į jo nosį gyvy-Lozorius mirė". — Jono Ev. bės kvapą, ir žmogus pasidarė 11:11-16.

Vienas iš įkvėptųjų Šventojo Rašto rašytojų, Saliamonas, kuri-ram Dievas buvo davęs daug iš minties ir žinojimo, taip sako apie mirusius: "Nes gyvieji ži-no, kad jie mirs, mirusieji gi nieko daugiau nežino ir netu-

Klaidinga nuomonė, kad žmo-gus turi nemirtingą sielą, kuri mirties valandoje atsiskiria nuo kūno ir skrenda į vieną iš trijų vietų, buvo Šėtono, paties Vel-nio išperėta.

Pirmoje Biblijos knygoje, ap-Nesuprasdami jo kalbos, mo-rašančioje apie žmogaus atsira-kytinių manė, kad jis kalbėjo dimą, mes skaitome: "Viešpats apie paprastą miega. "Tuomet Dievas padarė iš žemės dulkių Jėzus jau aiškiau jiems pasakė: žmogų ir įkvėpė į jo nosį gyvy-Lozorius mirė". — Jono Ev. bės kvapą, ir žmogus pasidarė 11:11-16.

(Bus daugiau)
Kas įdomiau jautės apie Tiesą, mes prisijusim veltui knygelių. Kreipkitės šiuo adresu: Lithuanian Bible Students, 212 E. 3rd Street, Spring Valley, Ill. 61362

Lietuvių Bendruomenės valdyba kviečia tautiečius ir svečius atsilankyti į Kariuomenės šventės minėjimą, kuris įvyks š. m. lapkričio mėn. 23 d., šeštadienį, ukrainiečių salėje, 130 Frood Rd. Pradžia 6.30 val. vakaro.

Programoje: trumpa paskaita, meninė dalis, šokiai ir kt. Gros geras orkestras, veiks turtin-gas bufetas.

Tai paskutinis š. m. LB valdybos parengimas, dalyvausime visi. Iki pa-simatimo.

LB valdyba.

SUDBURY

NL bendradarbiai J. Kručas švęsdamas 50 m. amžiaus sukaktį, su drole svečių: iš kairės: St. Krivickas, A. Pranskūnienė, J. Kručas, A. Kručiene ir P. Jutelis.

Reportažas iš Detroito

MICIGANO DIDMIESTYJE VISKAS PILKA.

Kai šios eilutės rašos, tik kelios paskutinės dienos prieš valdžios rinkimus belikę. Trys pagrindiniai kandidatai į prezidentus — Humphrey, Nixon ir Wallace — uža iš miesto į miestą ir rėžia kalbas. Vis kiekvienas save girdamas ir kaip be-išmano savo oponentus niekindamas. Kalbų aš-triausi fragmentai yra diskutuojami darbovietė-se ir dažnai iš jų daromi nerimčiausi juokai. O ir rimtų šalininkų užtenka visiems, nors Wallace žvaigždė pas mus, Detroit-te, paskutiniu metu jau gerokai kritusi. Ir tie rimtieji šalininkai dabar elgiasi pagal jų kandidatų priimtą liniją; niekina, niekina, niekina savo pa-sirinkto kandidato opo-nentus iki absurdiškumo.

Detroito lietuviai res-publikonai ir ši kartą yra gerai organizuoti ir prieš rinkimus aktyviai reiškiasi. Blogai su lietuvių kilmės demokratais. Per šiuos rinkimus jie yra vi-sai pasimetę, neberodą jokių gyvybės ženklų. O buvo laikai, prieš ketve-rius, aštuonerius metus, kada ir lietuviai, kartu su kitų etninių grupių demo-kratais, gyvai reiškėsi priešrinkiminėje kovoje. Būtų labai liūdna tuo at-veju, jei demokratai lai-mėtų. Atrodytų, kad lietu-viai teremia tik pralai-mintį kandidatą.

Bet dabar, kai šios ei-kutės skaitomos, jau se-niai po rinkimų. Jau se-niai apsiraminę aistros ir tie, kurie niekino, lai-mėtojai palinkęję sėk-mės, o tautai patarę glaus-tis apie išrinktąjį. Šitaip gi kartojasi po kiekvienų rinkimų. Tegyvuoja nau-jasis Prezidentas!..

Spalio 16 d. reportaže užsiminiau apie lituanis-tinio lavinimosi kursą, iš-teigtą į IX ir X skyrius nenorintiems eiti moki-niams, atliekamą vieną kartą per mėnesį. Teore-tiškai pradžia nėra bloga: įstojo per 20-tį mokslei-vių. Ar kas ketvirtą šeštadienį bus daugiau išmo-kama, negu užmaršina-ma, tai pažiūrėsime mokslo metų gale. Toks eksperimentas bene vie-nintėlis Amerikoje. Jeigu Detroito pavyktų, gal su-sigundytų ir kitur.

Nors baliaai dabar lošia pagrindinę rolę, bet ne vien tik baliais žmogus yra sotus. Atsiranda keis-tuolių, kurie užsigėdžia ir kultūringesnių dalykų. Atsiranda žmonių nebi-jančių rizikos kultūri-niams pobūviams organi-

zuoti. Antai, po gerai pa-vykusio keturių (Andriu-šio, Brazdžionio, Gustai-čio ir Santvaro) literatū-ros vakaro, Tautinės są-jungos skyrius spalio 27 d. suorganizavo Antano Smetonos pianino reči-talį. Ir dar ne betkur, o Meno muziejaus jaučioje, geros akustikos, specia-liai pianino koncertams įrengtoje, 400 vietų salė-jė. Jautri menininko šir-dis ir miksūs pirštai pu-blikai atvėrė Haydno, Beethoveno, Schuberto ir Chopino kūrybos aruodus. Kas atėjo, tai buvo burte užburtas ir pasižadėjo niekada A. Smetonos kon-certų nebepraleisti, kai jis vėl kada nors į Detroi-tą atklys. Bet kiek gi atė-jo? Ogi, nei dauginant nei mažinant, apie du šimtus, arba lygiai vienas Detroi-to lietuvių procentas...

Kitas didelis kultūrinis įvykis už upės, Windsor, Kanadoj. Windsor mums yra vienas iš mieliausių priemiesčių. Tai čia, ge-riaušioje ir didžiausioje salėj, vadinamoje Cleary Auditorium, lapkričio 3 d. dainuos Virgilijus Norei-ka. Rašau to koncerto iš-vakarėse, tai dar nežinau, kuo jis bus baigsis. Kiek tik turiu draugų, visokio amžiaus ir visokių išiti-kinimų, visi žada važiuoti. Nors nelabai drašiai, šis koncertas po truputį buvo reklamuojamas mū-sų spaudoje ir kiek stip-riau per lietuviškas radio transliacijas. Aną sekma-dienį radio pranešėjas man skundėsi, kad jau esą dulkių, jau gaunąs kandžių ir piktų pastabų, kam re-klamuojas dainininką iš okupuotos Lietuvos. Vajė, kaip toli su "politika" kai kurių jau nueita! Tarp kitko: koncertą ruošia K. LB Windsor apylinkės vadovai (tik, jei gerai su-prantu, ne apylinkės vad-ov, o kaip privatus asme-nys). Kai pernai V. Norei-ka Windsor dainavo, tai nebuvau namie. Dabar, aišku, važiuosiu ten, nors moksloais lytų...

Vėlgi, keli entuziastai suorganizavo lietuvių tautodailės parodą Det-roito centrinėje viešoje bibliotekoje, 5201 Wood-ward Avenue. Neoficialiai paroda atidaroma lapkri-čio 6 d., bet oficialus iš-kiilmingas atidarymas bus už savaitės, lapkričio 13, 7 val. vakare. Labai įvai-rūs ir gausūs lietuviškos tautodailės eksponatai yra išstatyti 22 vitrinose Bibliotekos rūmų trečia-me aukšte, Adam Strohm Hall patalpoje. Paroda veiks šokiadieniais iki

Kūčių, gruodžio 24-sios. Popieriniais parodos rengėjais skaitosi Biblio-tekos vadovybė ir LB Det-roito apylinkė. Faktiniai gi, daugelį savaitių dieną naktį vargdami, parodą suorganizavo trys žmo-nės. Galėčiau paskelbti ir jų pavardes, bet, ak, dėl šventos ramybės verta dar patylėti...

Pagaliau, gruodžio 8 d. darbą žada baigti prie LB apylinkės prieš metus iš-teigtas Sukatuvinių lais-vės metų komitetas. Tos pabaigtuvės, tai, žinoma, joks kultūrinis įvykis; prasidės pamaldomis ir baigsis pietumis (aišku, su kalbomis, kalbomis ir kalbų kalbomis...). Bet, va, išvakarėse, gruodžio 7, turėsime "Čiurlionio" ansamblio koncertą. Tai už jį, už "Čiurlionį", ga-lime Komitetui į ranką pabučiuoti, nes tai bus vienas iš nedaugelio to Komiteto atliktų kultū-ringų darbų...

Džiaugiuosi padidintų, metų metais lauktu, Lie-tuvių Enciklopedijos XV tomu, nes į jį yra daug turto sukurta. Bet, dar kitų galimų trūkumų ant greitųjų nesuradęs ir ne-suvokęs, jau matau vieną didelę spragą: jame nėra nieko apie lietuvišką laik-raštį. Tiesiog suprasti negaliu, kaip tatau buvo praleista? O kaip tyčia, LŽS centro valdybos de-klaracijos siūlytas žur-nalistų metraštis nerado pakankamo pritarimo. Kaži ar dabar abejingi kolegos nepakeis nuomo-nės? Jeigu ne dabartinė, detroitiskė, centro valdy-ba, tai gal sekanti gaus ne tik reikiamą mandatą, bet ir visokeriopą paramą geram metraščiui išleis-ti. Tinkamas metraštis, su kruopščiai paruošta mūsų laikraštijos istori-ja, dabar yra reikalingas, kaip niekada.

Alfonsas Nakas
Detroitas, 1968. X. 30

N. ZABULIONIS, buv. Lie-tuvos kariuomenės majoras, mi-ręs Hamiltone. Velionis buvo NL skaitytojas ir šėrininkas.

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1968 M.

Artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome tris specialiai su-da-rytus siuntinius iš tokių dalykų, kurie labiausiai yra reikalingi Lietuvoje ir ištikimų baltų naudingi Jūsų giminėms.

MIŠRUS KALĖDINIS 1968.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztukas, itališkas vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaltis, 3/4 jardo vilnonės angliškos vyriškam kostiumui medžiagos, vilnonė sijonui medžia-ga, 3 jardai labai gražios moteriškam kostiumui medžiagos, puikūs vyriški nailoniniai marškiniai arba nailoninė blusketė, 1 dėžė šo-koladinių saldinių, 20 anglišių geriausios rūšies cigarečių -- \$100.

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1968.

Komplektas moteriškų rūbų (labai ten reikalingi), gėlėta arba su or-namentais vilnonė skarelė, 3 jardai vilnonės moteriškam kostiumui-creplene medžiagos, gražus moteriškas megztukas, 3 jardai vilno-nės paltui medžiagos, 2 1/2 jardo vilnonės suknelei medžiagos -- \$100.

MAISTO SIUNTINYS 1968.

1/2 svaro arbatos, 1 sv. kokavos, 6 sv. geriausios rūšies baltų miltų, 2 sv. ryžių, 1/4 sv. pipirų, 1/4 sv. lapelių, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 dėžė nescafe, 3 sv. geriausios rūšies kiaulinių taukų, 1 sv. šokola-dinių saldinių -- \$30.

Taip pat į bet kurį rūbų siuntinį galima da-dėti žemiau išvardinti dalykai, kurie visada yra naudingi ir laukiami Lietuvoje:

Vilnonė skarelė \$4.50, nailoniniai itališki lietpalčiai \$12.00, vy-riški arba moteriški megztukai \$14.00, vyriškos arba moteriškos nai-loninės arba vilnonės kojinės \$2.50, labai geras parkeris firmos "Parker" \$9.00, sveicariški laikrodžiai \$15.00, vyriški nailoniniai marškiniai \$8.00.

BALTIC STORES LTD., (Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2. ENGLAND.
TELEF. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas suda-ro iš mūsų kainoraščio ir taip pat, prsiunciname Jūsų pačių paruoš-tus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda Jums teisę gauti INCOME TAX sumažinimą.
Atstovai: A. Kusinskis, 167 Collene Street apt. 2 Sudbury, Ont., L. Radzevičius, 530 Windermere Ave. Toronto 9, Ont.-762-7845.

NIAGAROS PUSIASALIS

Š. m. rugsėjo 7 d. B-nės valdyba suruošė Tautos šventės minėjimą, kuria-me paskaitą skaitė J. Va-ranavičius iš Hamiltono. Meninę programą išpildė ansamblis "Baltija", kurį sudaro Londono, Rodnės jaunimas. Ansamblio cho-ru diriguoja kun. B. Pa-cevičius, o tautiniams šo-kiams vadovauja D. ir M. Chainauskai. Šis, jaunųjų menininkų ansamblis "Baltija", programą iš-pildė su jaunatviška ener-gija. Jie pilni energijos ir tautiško idealizmo. Šis veiklusis Londono jauni-mas savo dainomis, tau-tiniais šokiais St. Catha-rinėje pasirodė labai pui-kiai ir iš publikos susi-laukė ilgų plojimų. Chorui akomponuoja K. Braz-

lauskaitė. Šokiams groja V. Valaitis.

B-nė ruošdama minė-jimą, kaip tik ir dėjo pa-stangas išskirti ansamb-lį "Baltiją", kuriame da-lyvauja tik jaunimas.

Š. m. rugsėjo 14 d. Nia-gara Falls pusiasalio lie-tuviai suruošė E. ir V.-Vaškeliams šaunias įkur-tuves, kurie metų bėgyje išsijo viešbučio verslą ir namus. Šia proga daly-vavo svečias iš Argenti-nos p. Mikalčius, kuris pajavirino šį subuvimą papasakojimu apie Ar-gentinios lietuvių ir jų veiklą.

Įkurtuvėse visų nuotai-ka buvo draugiška, nes S. Ulbinas labai sumaniai pravedė šias vaišes.

ST CATHARINES, Ont.

SLA 278 KUOPOS ŽINIOS

St. Catharines apylinkė SLA organizacija jau ar-tinasi prie 14 -to gimta-dienio, ir savo veikla ne-siriboja vien tiktai ap-draudomis, bet ir prisi-deda prie kultūrinio gy-vavimo; būtent - remia vietinę šeštadieninę mo-kyklą, Kanados ir Ameri-kos spaudą, radio valan-dėlę ir t. t.

16 -to Vasario proga, lietuvių bendruomenei ne tik talkininkavo darbu, bet ir auka. Kas tik į SLA valdybą kreipiasi, yra šil-tai įvertinama ir pagal

galimybė paremiama. Bet kaip šiuo metu kitų orga-nizacijų, taip pat ir SLA išdas tuštėjo ir laikui bė-gant negalėsime išpildyti užsibrėžto tikslo, todėl-šiais metais gruodžio 31 d., SLA 278 kuopa ren-gia iškilmingą Naujų Me-tų sutikimą, į kurį kvie-čiami visi Niagaros pu-siasalio lietuviai, tikėda-mi, kad neapsivilsite SLA valdyba. Datą ir vietą se-kite N. Lietuvoje ir T. Ži-buriuose skelbimus. Bi-lietus prašom įsigyti iš anksto. Laukiame.
SLA valdyba.

Atkelta iš 5 psl. Po 50 metų..

kepurę. Jie parsivežė iš Rusijos revoliucinę dva-sią ir sekmadieniais baž-nyčios aikštėj aiškindavo vietiniams apie naują rc-jų žemėje. Kartais jų aiš-kinimai ir ginčai prives-davo prie muštynių, bet niekas į tai nekreipdavo dėmesio. Policijos nebu-vo, o vokiečiai į vietinių susibūrimus prie bažny-

čios nesikišdavo. Šalia mūsų buto, antrame aukš-te gyveno kita grupė mo-kinų ir, vienas iš jų, Teo-filis Tilvytis (dabar Ta-rybinis poetas), kuris bu-vo susižavėjęs Rusijos revoliucija ir jis iškišęs galvą pro langą, aiškinda-vo mums tą iš Rusijos at-vežtų idėjų prasmę, bet jos atrodė mums svetimos ir užsidarydavome savo langą.
Daugiau bus.

MONTREAL

MONTREALIO LIETUVIŲ ŽVEJOTOJŲ-MEDŽIOTOJŲ KLUBAS „

„NIDA“

Lapkričio 16 d., šeštadienį 7 val. vakaro
DLK VYTAUTO KLUBE rengia

VAKARA-BALIŲ

PROGRAMOJE:

ŠILTA VAKARIENĖ. TURTINGAS BUFETAS.
MUZIKA. ŠOKIAI. LOTERIJA.

Iėjimas \$2.50.

Maloniai kviečiame visus
Montrealio lietuvius.„NIDOS“
KLUBO VALDYBA.LIETUVOS KARIUOMENĖS
50 METŲ SUKAKTIES
MINEJIMAS

Ivyks lapkričio 24 d., sekmadienį Aušros Vartų salėje su pamaldomis 11 val. bažnyčioje.

5 val. p.p. iškilmingas aktas. Dr. H. Nagio paskaita. Meninėje dalyje dalyvaus sol. G. Čapkauskienė ir dramos akt. V. Sabalys. Po to, bufetas, šokiai ir kavutė.

Visos Montrealio organizacijos su vėliavomis prašomos pamaldose dalyvauti.

Minėjimą ruošia L.K. Kūrejai-Savanoriai, L.K.V. „Ramo vė“ ir L.K. Mindaugo šaulių kuopa.

Šventei ruošti K-tas.

DAILININKO REMEIKOS
TAPYBOS PARODA

Ivyks nuo lapkričio 22 d. iki gruodžio 11 d. The Art at the Historical Museum of Lachine (100 LaSalle Blvd. Lachine), ant Šv. Lauryno upės kranto. Oficialus parodos atidarymas įvyks lapkričio mėn. 22 d., penktadienį 8:30 val. vakaro. Bus išstatyta apie 40 naujaujų dailininko darbų. Lietuviai, dailės mėgėjai, prašomi šią datą išsidėmėti.

• Dr. E. Andrukaitis yra išvykęs atostogų.

LIETUVIAMS DĖMESIO!

Dr. E. Andrukaitis jau seniai žinomas kaip nervų ligų geras specialistas, nuo lapkričio 1 dienos persikelia į naujas patalpas 832 St. Joseph Blvd., kampas St. Andre St. ir tel. 522-7236.

Gerb. Daktaras praplečia gydymą vidurinių ligų srityje ir pašauktas atvažiuoti į namus. Priėmimo valandos bus pagal susitarimą.

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. J. MALIŠKA1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel. MU 7-2051Dr. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja1410 Guy Street I aukštas
11-12 kambarys,
Tel: 932-6662; namų 737-9681Dr. V. GIRIUNIENĖ
Dantų gydytoja5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.PREMIJOS PASKYRIMAS
IR ĮTEIKIMAS

Vincio Krėvės vardo literatūrinės premijos (500 dolerių) skiriamos kas antri metai Lietuvių Akademinio Sambūrio Montrealyje, jūry komisija (p. B. Jurkienė, dr. J. Gražytė, dr. H. Nagys, V. Akstinas, A. Kličiūsis) 1968 m. lapkričio mėn. 4 dienos posėdyje nutarė balsų dauguma premiją paskirti Antanui Vaičiūlaičiui už jo padavimus "Gluosnių Daina".

Pasiūlytos ir svarstytos buvo dar trys knygos: Liūnės Sūtemos "Bevardė Šalis", Kazio Bradūno "Sonatos ir Fugos", ir Kazio Almeno "Gyvenimas tai kekė vyšniui".

Ši, jau septintoji, premija paskirta už 1966-1967 metais išėjusias ir dar neprimijtuotas grožinės literatūros knygas. Įteikimo iškilmingas aktas ir Sambūrio 20 metų veiklos jubiliejaus balius įvyks Chateau ir Champ-lain viešbutyje š. m. lapkričio 16 d.

• Aušros Vartų Šv. Onos d. jau ruošiasi Naujų Metų su tikimui parapijos salėje.

• Šv. Kazimiero parapijos bazaras praėjo labai pasisekusiai.

• Šv. Kazimiero par. Šv. Elzbiotos d. jos mišios ir po jų pusryčiai lapkr. 24 d.

AUŠROS VARTŲ CHORO
KONCERTAS

Praeitą šeštadienį Aušros Vartų parapijos choro Subatvakaris praėjo su dideliu pasisekimu. Pilnaparapijos sale gerėjosi įvairia ir nauja programa, kurią išpildė mūsų choras, vyrų oktetas ir moterų choras. Taip pat maloniai stebino A. Paškevičienės ir A. Keblio duetas. Linkėtina choristams bei solistams surengti dar ne vieną encore, tačiau gal geriau skambančioje salėje.

DĖMESIO VYTAUTO KLUBO
ŠERININKAMS-EMS

Kaip konstitucija reikalauja lapkričio mėnesi vyksta mūsų valdybos kandidatų išstatymai (nominacijos).

Š. m. nominacinis susirinkimas lapkričio 17 d. 2 val. p.p. klubo salėje. Bus rašomi pakvietimai, bet dėl kokių nors priežasčių negavė prašomi naudotis šia žinute ir susirinkime dalyvauti.

Klubų Valdyba prašo gerb. šerinininkus-es atkreipti dėmesį į mūsų konstitucijos 3-čio skyr. 11 faragrafą.

• Norint pasinaudoti Klubų garažu žiemos sezonui, jau laikas padaryti rezervaciją.

G. Alinauskas
vice-pirmininkas.

• Praeitą šeštadienį Rūta Šemogaitė sukūrė šeimyninį gyvenimą su R. P. Peroff.

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Chirurginė praktika

SEAFORTH MEDICAL BUILDING,

3559 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

KREIPTIS TELEFONU 931-3275.

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS,

B. A., B. C. L.

Sun Life Building

Suite 2001

Tel. 866-1359

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS

SIUVU IR PARDUODU

Taisau ir Remodeluoju

Vasaros laike saugojimas

/ Storage /

6396 Bannantyne, Verdun.

PO 7-6183.

AR ŽINOMA, KAD
"NEPRIKLAUSOMOS
LIETUVOS" SPAUSTUVE
spausdina bilietus, pakvietimus, vizitines ir padėkos korteles, įvairius blankus, receptams lapelius, vedybinius pakvietimus, mirties atveju užuodintus laiškus, visokių "statemen-tus", vokus su adresais, laikraščius.
Adresas: 7722 George Street,
LaSalle, Montreal, P.Q.
Canada.

Bouffard Auto Body

6636, Clark St. Montreal

(prie St. Zotique)

TEL: 277-5059, 277-5323

Sav. J. Adomonis-Adams

Namų tel. 747-9000

ATLIEKAME DARBUS:

Electric Welding

Body Work

Painting

Mechanic

Electric

ir kitus

Steering Service

Wheel Alignment

Tune-up

Clutch-Brakes

Padėka

TORONTO

Lankiusiems mane ligoninėje bei namuose ir įteikusiems vertingas dovanas nuoširdi mano padėka J. J. Harrisonams, V. M. Raguliams, M. Paragiui, S. Yaspelskiui, M. Nargelai, J. A. Meistams, E. P. Reid, L. Perrault, C. Beland ir kt.

Dabar esu namuose ir nors Daktaro priežiūroje, bet jau sveikstantis. Dar kartą visiems dėkoju.

Julius Trumpa.

[SIGIJIMUI]

Lietuviškos lengvos muzikos plokštelė "MANO GIMTINĖ" yra gaunama pas Liudą Stankevičių: 1053 Albanel Cres. Duvernay---Montreal, P. Q. Tel. 669-8834. Su pristatymu kaina \$5.75.

TORONTO ŠAULIŲ VL. PUTVIO

KUOPA

š. m. lapkričio 23 d., šeštadienį Šv. Jono Kr. par.
salėje rengia tradicinį

VAKARA - ŠOKIUS

Programoje: Čikagos Šaulių Teatras suvaidins linksną komediją. Šokiai, grojant D'Amico orkestrui, turtinga loterija ir bufetas su nemokamais užkandžiais ir kava.

Pradžia 7 val. vak.

Bilietai \$2.00.

Visus dalyvauti kviečia

T.P.S. Kuopos Valdyba.

IEŠKOMI IPĖDINIAI

Petras Dangveckas, Amerikoje žinomas kaip Frank Krugel, arba jo artimieji gali gauti virš dešimties tūkstančių dolerių, jei tuojau atsilieptų.

Yra žinoma, kad Petras Dangveckas, sūnus Christopo ir Apolonijos, gimė Lietuvoje 1886 m. balandžio 5 d., turėjo seserį Oną, į J. A. V-bes atvyko 1902 m. ir apsigyveno New Yorke, bet nuo 1958 metų jo pėdsakai dingio. Daugiausia dirbo kepyklose.

Dangvecko artimieji arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke tokiu adresu:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street,
New York, N.Y. 10024.

ATKELTA iš 1 psl.

Išlaidų dirba politikavimo užkulisiuose kaip kanadiečiam padėti, nežiūrint kokia partija būtų valdžioje.

Viena iš svarbiausių, yra griežti Kanados įstatymai liečią bankus. Kanadoje yra aštuoni registruoti bankai. Kiekvienas tvarko savo operaci-

jas pagal bankų įstatymus - griežtas taisykles, kuriomis turi būti tiksliai pildomos. Svarbiausia, kad laikytų pakankamus rezervus.

Dabar pažiūrėkime į keletą kitų dalykų. Kada jūs perkate maistą Kanados krautuvėse, jis turi būti švarus. Griežtas kokybės rūšiavimas yra Kanados įstatymų nustatytas. Mėsa, vaisiai, daržovės, konservuoti vaisiai, medus ir kvepo gaminiai yra nuolatini inspekcijos priežiūroje; užrašai ant visų gaminių turi atitikti Kanados "teisingų užrašų" įstatymui. Pieno produktai irgi privalo būti tam tikro lygio. Trumpai, maistas, kurį jūs perkate Kanadoje yra saugus.

Kada jūs perkate vaisius, jūs perkate gaminius, kurie yra pertikrinti valstybės inspektorių ir analistų, kurių nuostatai ir aukšti standartai saugoja jūsų sveikatą ir saugumą. Net ir kosmetikos gaminiai turi būti patvirtinti Kanados Sveikatos Ministerijos prieš paleidžiant juos į rinką.

Kanados svorio ir kitų

mastų įstatymai užtikrina, kad kada jūs perkate svarą, jūs gaunate svarą. Jūsų Kanados pašto tarnyba yra pasaulyje patikimiausia. Yra iš tikrųjų dar keliasdešimt sričių, kur Kanada aptarnauja ir apsaugoja savo žmones registruodama profesionalus, tęsdama tarnybas ir projektus, kurie negalėtų išsilaikyti privačia iniciatyva, kaip išvystymą atominės energijos taikos reikálams.

Kanados patarnavimai siekia iki atskirų šeimų gyvenimo. Jei jūs abejojate dėl vandens švarumo, jūs galite prašyti padaryti jo analizę; jūs galite prašyti padaryti dirvos ar lauko žemės analizę ir gauti nurodymus, kaip ją pagerinti; jūs galite pasiųsti ligos apimtą lapą iš jūsų mėgiamo augalo ir gausite tikrą atsakymą kas yra ten blogo ir kaip išgydyti. Iš Kanados Queens Printer jūs galite gauti brošiūras, knygas ir informacijas apie jūsų gyvenimo reikalus.

PARDAVIMAS

Parduodamas BILIJARDAS (poolroom), esantis Montrealio miesto centre, 2145 St. Catherine Street E., (greta Lietuvių Klubu) arba tik viena biznio dalis, kuri Petro Yanuškos išalkyta 21 metus. Skambinkite tel. 366-3802.

VESTUVINIŲ SUKNIŲ
PASIŪLYMAS

Puošnios ir įvairaus dydžio vestuvinės suknišos žemiau išpardavimo kainomis. Darykite užsakymus sau ir giminiams į Lietuvą.

Br. Kirstukas, tel. 769-2941
239-4 Ave., Verdun, Mtl. P.Q.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

DEPOZITUS 4.4%
SERUS 5.1%
TERM. IND. 1 metams 6.6%
TERM. IND. 2 " 6.5%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 bendros šerų ir depozitų sumos.

DUODA PASKOLAS:

ASMENINES iš 9%
NEKILN. TURTO iš 8.5%
įskaitant gyvybės apdraudą iki \$10,000.
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%).

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 v. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienis, Vakarais - trečadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakarais - pirmadieniais, trečadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsejo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

A. J. Norkeliūnas

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35th Avenue, Rosemount, (kamp. St. Zotique)

Montreal.

Telefonas RA. 7-3120

Montreal

— Rosemonto šeštadieninės lietuvių mokyklos vedėja dabar yra E. Navikienė. Tel. 259-4498. Sekanti šeštadienį, nuo 9 val. vėl renkamsi į Šv. Kazimiero par. salę.

— Ligoniai: sunkiai serga Patriėja Bandžiuvienė; Jonas Kuodis, 72 m. amžiaus, gydomas Montreal Convallescent ligoninėje; Jonas Sankus po operacijos sveiksta Jewish General ligoninėje; Juozas Kalinauskas gydomas St. Mary's ligoninėje; Eleonora Andrijauskaitė nuvežta į širdies ligų institutą; Domicelė Brazauskienė gydoma Royal Victoria ligoninėje.

"EDCO"
Construction Co.
Ltd.• Įvairių namų pordavimai ir išnuomavimai LaSalleje (5%, 4%, 3% kambarius)
• Su apšildymu bendru ir atskirai.
• Su virtuvės pečiu, šaldytuvu ir be jų.
• Žemos kainos ir maži įmokėjimai.
Skambinti 366-6237
W. Lapenat.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

ŠEŠTADIENIS PER CFMB STOTI

BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARŲ

Programos vedėjas L. Stankevičius
TEL. 669-8834.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Charter'd Insurance Broker

3907 ROSEMONT BLVD.

Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
Skr.: M. Arlauskaitė tel. 722-3986.
S-tos "Lite" nr. 752D

ADAM'S

LaSalle Restaurant

15-je metų pagarsėjęs "smoke meat"
gaminio patiekalu.

Juozas Stankaitis

7633 LaSalle Blvd. ir 4 Ave. kampas, LaSalleje.

Leonas Gureckas

TELEFONAS

366-0754